

Budapesti Gazdasági Főiskola
Gazdálkodási Kar Zalaegerszeg

**A Marylla Kft vagyoni, pénzügyi és jövedelmezőségi
helyzetének értékelése a beszámolók alapján**

Belső konzulens: Deákné Gál Anikó

Külső konzulens: Mihalicsné Kemény Mária

Nagy Szabina
Nappali tagozat
Pénzügy- számvitel szak
Számvitel szakirány

2014.

NYILATKOZAT

a szakdolgozat digitális formátumának benyújtásáról

A hallgató neve: **Nagy Szabina**

Szak/szakirány: **Pénzügy- Számvitel Szak; Számvitel Szakirány**

Neptun kód: **OPA320** A szakdolgozat megvédésének dátuma (év): **2014**

A szakdolgozat pontos címe:

A Marylla Bördízműgyártó Kft vagyoni, pénzügyi és jövedelmezőségi helyzetének értékelése a beszámolók alapján

Belső konzulens neve: **Deákné Gál Anikó**

Külső konzulens neve: **Mihalicsné Kemény Mária**

Legalább 5 kulcsszó a dolgozat tartalmára vonatkozóan:

számviteli politika; vagyoni-, pénzügyi-, jövedelmezőségi helyzet; mérlegelemzés; hatékonyság;

Benyújtott szakdolgozatom **nem titkosított / titkosított.**

(Kérjük a megfelelőt aláhúzni! Titkosított dolgozat esetén kérjük a titkosítási kérelem egy példányát csatolni vagy az eredetit másolatkészítés céljára átadni.)

Hozzájárulok / nem járulok hozzá, hogy nem titkosított szakdolgozatomat a főiskola könyvtára az interneten a nyilvánosság számára közzétegye. *(Kérjük a megfelelőt aláhúzni!)* Hozzájárulásom - szerzői jogaim maradéktalan tiszteletben tartása mellett – egy nem kizárólagos, időtartamra nem korlátozott felhasználási engedély.

Felelősségem tudatában kijelentem, hogy szakdolgozatom digitális adatállománya mindenben eleget tesz a vonatkozó és hatályos intézményi előírásoknak, tartalma megegyezik a nyomtatott formában benyújtott szakdolgozatommal.

Dátum: 2014. január 6.

.....
Nagy Szabina
hallgató aláírása

A digitális szakdolgozat könyvtári benyújtását és átvételét igazolom.

Dátum: 2014.január 6.

.....
Gál Anikó
könyvtári munkatárs

P.H.

Tartalom

1	Bevezetés	2
2	A Marylla Bőrdíszműgyártó Kft bemutatása.....	3
2.1	Kft. megalakulása, története.....	3
2.2	Tevékenységi köre	4
2.3	A bér munka jellemzői	5
2.4	A Kft. szervezeti felépítése	7
3	A Marylla Kft. számviteli politikája és elszámolási rendjének kialakítása	10
3.1	Számviteli politikáról általánosságban.....	10
3.2	A Marylla Kft. számviteli politikájának ismertetése.....	12
3.3	Könyvvezetési és beszámolási kötelezettség áttekintése	14
3.4	A zárlati munkálatok során elvégzendő feladatok	15
4	A komplex elemzés szükségessége a gazdaságban	18
4.1	Az elemzés fogalmi meghatározása, célja	18
4.2	Az elemzés módszerei a gyakorlatban	19
4.3	Az elemzés fajtái	21
5	Mérlegelemzés mutatószámok segítségével	22
5.1	A vagyoni helyzet vizsgálata	22
5.1.1	Az eszközök és források összetételének alakulása	23
5.1.2	Vertikális elemzési módszer	27
5.1.3	Horizontális elemzési módszer	30
5.2	A pénzügyi helyzet vizsgálata.....	32
5.2.1	Az adósságállomány vizsgálata	33
5.2.2	Likviditási mérleg és mutatók értékelése.....	35
6	A Marylla Kft. eredménykimutatásának elemzése	43
6.1	Jövedelmezőségi mutatók	43
6.2	A hatékonyság vizsgálata	49
6.2.1	Hatékonyság általános értékelése	50
6.2.2	Komplex hatékonyság.....	50
6.2.3	Parciális hatékonysági mutatók	52
7	Összefoglalás	55
	Irodalomjegyzék	57
	Képek, ábrák és táblázatok jegyzéke	58

1 Bevezetés

Szakmai gyakorlatomat a Marcaliban található Marylla Bördízműgyártó és Kereskedelmi Kft-nél töltöttem, amely táskák és autó ülészetek gyártásával foglalkozó termelő vállalkozás. Gyakorlatom során lehetőségem nyílt a vállalkozás területein végzett munkálatok megismerésére.

Dolgozatom témája a Marylla Bördízműgyártó és Kereskedelmi Kft. vagyoni, pénzügyi és jövedelmezőségi helyzetének értékelése a beszámolók alapján. Főiskolai tanulmányaim során a számvitelnek ez a területe keltette fel elsődlegesen az érdeklődésemet. Segítségével olyan ismeretekre tehettem szert, amelyek a gyakorlatban is hasznosíthatóak és nagyban hozzájárultak a dolgozatom sikeres elkészítéséhez.

Az elemzés elvégzése során a Marylla Kft. által rendelkezésre bocsátott beszámolók, valamint az irodalomjegyzékben és lábjegyzetekben megjelölt irodalmak nyújtottak segítséget. A vizsgálat 2008.január 1-től 2012.december 31-ig terjedő időszak adatait tartalmazza. A cég gazdasági helyzetének értékelését különböző mutatók, viszonyszámok számszerűsítésével végeztem. A vizsgált időszak 5 évet ölel fel, amely alapján szeretnék rávilágítani, hogy a vállalkozást hogyan érintette a gazdasági válság és hogyan sikerült azt legyőznie.

A mérlegelemzés során a vagyoni és pénzügyi helyzet vizsgálatát helyeztem előtérbe, amely segítségével képet kaphattam a vállalkozás gazdálkodásának eredményességéről, valamint a likviditási helyzetéről. A könnyebb átláthatóság végett diagramokat, táblázatokat készítettem.

A kedvező jövedelmezőségi helyzet kialakítását tűzte ki célul a vállalkozás. Értékelésére jövedelmezőségi mutatókat használtam fel, amelyek megmutatták a vállalkozás eredményességét. A mutatók rávilágítanak azokra a területekre, ahol esetleges beavatkozás szükséges.

A komplex elemzés segítségével a vállalkozás a múltbeli adatok kiértékelése után a jövőre vonatkozóan hatékonyabb intézkedéseket hozhat, valamint a külső érdekeltek számára is valós képet nyújt a vállalkozás működéséről.

2 A Marylla Bőrdíszműgyártó Kft bemutatása

A Marylla Bőrdíszműgyártó Kft. Somogy megyében található, a Balatontól mindössze 15km-re eső Marcali városában, amelynek lakossága majdnem eléri a 12.000 főt. A Marylla Kft. méretét és foglalkoztatottak számát tekintve a város egyik legjelentősebb termelőüzemének mondható, amely jelenleg 110 főt foglalkoztat.

Évente közel 250 ezer darab női táska, utazótáska és autó ülészsuzat készül az üzemben, világszínvonalú minőségben.

1. kép: A Kft által gyártott táskák, ülészsuzatok

Forrás: <http://www.marylla.hu/>

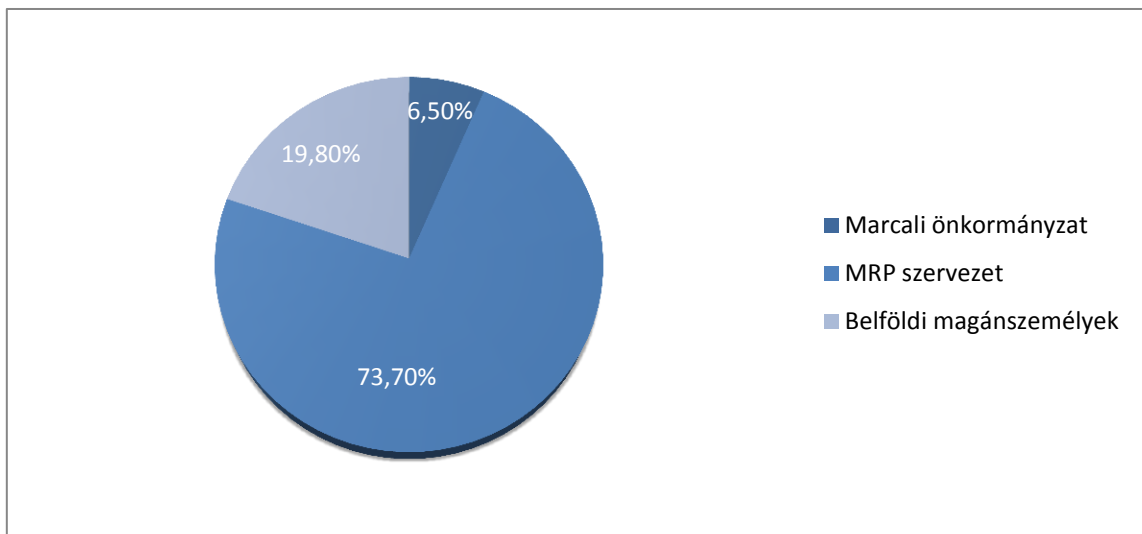
2.1 Kft. megalakulása, története

A Marylla Bőrdíszműgyártó Kft. jogelődje, már 1967-ben megkezdte működését Marcaliban, ahol a szabad munkaerőt bedolgozói rendszerben foglalkoztatta. Főként bevásárló szatyrokat gyártottak, amelyek szocialista exportra kerültek. Többszöri tulajdonváltás és körülbelül 10 évenkénti nagyszabású beruházások után az 1980-as évek végén jelentős bér munkakapcsolatok épültek ki belföldi és külföldi partnerekkel, valamint fejlett nyugati gyártókkal egyaránt.

A privatizáció után a társaság a végrehajtott profiltisztítás és átszervezés után hosszútávon is eredményessé tudta tenni a termelést. 1992. évben a Marylla Bőrdíszműgyártó Kft., a Palota Bőrdíszmű vállalatból alakult át önállóan működő vállalattá. Egy évvel később, 1993-ban az Állami Vagyonügynökség (később: ÁVÜ) egyszemélyes Kft.-vé alakította át. A Marcali önkormányzat egy kisebb tulajdonrészt kapott. A társaság értékesítésére pályázatot írtak ki ugyanebben az évben, melyet a Kft.-nél létrejött Munkavállalói Résztulajdonosi Szervezet (később: MRP) nyert meg 1994 februárjában, így az ÁVÜ tulajdonrésze az MRP tulajdonába került.

Az akkori tulajdoni részesedést az alábbi ábra szemlélteti:

1. számú ábra: A tulajdoni részesedés összetétele 1994-ben

Forrás: Saját készítés a cégtörténet alapján

Több mint 10 évvel később az MRP visszavásárolta azon tagok üzletrészt, akiknek munkaviszonya megszűnt a Marylla Kft.-nél. Ezt követően a szervezet közös tulajdonában lévő üzletrészek felosztásra kerültek az MRP alapszabálya alapján. Így a belföldi magánszemélyek tették ki a tulajdonosi szerkezet 93,5%-át, míg a Marcali önkormányzat továbbra is 6,5%-ot. Napjainkban a Marylla Kft. 100%-a belföldi magánszemélyek tulajdonában van.

2.2 Tevékenységi köre

A Marylla Kft. főtevékenysége a könnyűipari ágazathoz, ezen belül a bőr- textil iparhoz tartozik. Az Európai Unió országiban ez az ágazat jelentős szerepet játszik. Az ipar jelentős részét a kis- és középvállalkozások képviselik. A hazai termelők igen kedvező eredményeket értek el a nemzetközi munkamegosztás terén.

A Kft.-nél elsősorban női táskákat, autó ülészeteket készítenek a szakképzett dolgozók. Rendelkezik szabászattal, raktárépülettel valamint a legkorszerűbb gépekkel (varrógépek, célgépek), amelyeket saját és pályázati források felhasználásával korszerűsített az évek folyamán, így a szakmában elterjedt modern és fejlett gépekkel dolgozik. Termelés feltételeit pályázatok felhasználásával igyekszik folyamatosan fejleszteni.

A munkavégzés külföldi és belföldi ügyfelekkel kötött szerződés alapján történik. Legfontosabb külföldi megrendelőjük, már több éve a LEAR, valamint a SAMSONITE vállalat, amelyek a Kft. folyamatos megrendelői és a legnagyobb kapacitást ők kötik le. A megrendelő több termék előállítására ad megrendelést előzetes normák alapján. A Marylla Kft.-nek nincs jogosultsága válogatni a termékek között megterülés szempontjából, kizárólag akkor, ha nincs megfelelő technikai feltétel a termék gyártásához.

Marcaliban sajnos nincs olyan sok munkalehetőség a szakképzett munkaerő felhasználására. Öt nagyobb cég található itt, amelyek közül az ágazata miatt talán egy jelenthetne fenyegetést a Marylla Kft-re, ahol szintén foglalkoztatnak varrómunkásokat. Még 1979-ben a legnagyobb konkurenciát a Mustang Zrt. jelentette, amely Levi's farmerok gyártásával foglalkoztatott és csaknem 400 embernek nyújtott munkalehetőséget. 2007-ben azonban gazdasági okok miatt bezárták.

A cég jelenlegi helyzetét nehezítheti a horvátok erőteljes munkaerő toborzása Zala megyében. A Boxmark jelenleg próbál terjeszkedni több országban is, honlapja szerint a járműipar számára prémiumkategóriás bőr kárpitos termékeket gyártó osztrák vállalkozás. Az iparágban a világ egyik vezető fejlesztőjének tartják. Kedvező munkabérrrel, kiegészítő juttatásokkal csalogatja a határmenti varrómunkás magyarokat, a határtól mindössze 40km-re eső Varasdra. Annak ellenére, hogy másik megyéről van szó, véleményem szerint a mai világban ez már nem akadály. A mai fiatalok könnyen mobilizálódhatnak, arra vannak kényszerülve, hogy oda költözzenek, ahol munkalehetőség adódik, hiszen a jelenlegi világban nincsenek olyan helyzetben, hogy válogassanak.

2.3 A bérmunka jellemzői

A bérmunkáztatással azokban az iparágokban érdemes az országok közötti béreltéréseket kihasználni, ahol a termelési folyamatokról leválaszthatók a termelési költség jelentős részét kitevő munkaintenzív termelési szakaszok, ilyenkor a termelést más országokban helyezik el. A világgazdasági tapasztalatok szerint a bőr- textilgyártás körében elterjedt elsősorban a bérmunkáztatás. A bérmunkáztató az alapanyagok, segédanyagok határidőre való szállítását biztosítja, és tőkét juttathat a megbízott cégnek (Marylla Kft nem kap tőkét a megrendelőitől), majd ha a terméket legyártották, azt

elszállítják, és ellenértékként bér munkadíjat fizetnek. Tehát a munkaerőt és az infrastruktúrát a bér munkát végző garantálja, a nyersanyagot, terveket és a tudást pedig a megbízó. A termék piacra juttatása is fontos feladat, ezt szintén a megbízó végzi, hiszen ő tudja, mely piacra szeretné bevezetni az új árucikkeket.

A bér munkarendszer a felek számára egyaránt előnyösnek mondható, mert a bér munkát végző szabad termelési kapacitást le tudja kötni, a bér munkát végeztető pedig ez által olcsóbb munkaerőre tud szert tenni. Nagyobb hasznot jelenthetne a bér munka végzőjének az a helyzet, ha nem bér munkát végezne, de úgy a tervezés, piacra juttatás mind az ő feladata lenne és nem utolsó sorban az alapanyag beszerzés is. A bér munkát végeztető is megtehetné, hogy saját országában vásárol épületeket, alkalmaz munkaerőt, de számolnia kell azzal, hogy neki kell betanítani a dolgozókat, az ő feladata lenne az üzemeltetéssel és adminisztrációval kapcsolatos tevékenységek elvégzése is, ami már nem lenne kedvező a számára.

A bér munka sajátosságai közé tartozik a gyors mobilizálhatóság, ami azt jelenti, hogy abban az esetben, ha a vállalat talál egy olcsóbb termelő országot, ahol a munkát elvégeztetheti, akkor viszonylag gyorsan és alacsony költségekkel áthelyezheti a gyártását oda. Magyarország előnye elsősorban a földrajzi közelségében rejlik, ami gyorsabb és olcsóbb szállítási lehetőséget biztosít a megrendelői számára.

Pozitívumként említendő még, hogy hazánk szakképzettebb munkaerővel rendelkezik, mint a konkurencia. Konkurenciát elsősorban Lengyelország, Ukrajna, Szlovákia, Románia és Bulgária jelent, hiszen ott is olcsó a munkaerő, de a gyártás minősége gyengébb. Ezt a problémát a bér munkát végeztető csak úgy tudná elkerülni, hogy saját minőségellenőrzési csoportot rendel ki, ami jelentős többletköltséggel járna.

A Marylla Kft. működésében a legnagyobb veszélyforrást a bér munka jelenti, ezt úgy próbálja mérsékelni, hogy a kapacitását megosztja és több megrendelő felé értékesíti termékeit.

2.4 A Kft. szervezeti felépítése

A szervezeti struktúra jellemzőinek különböző kombinációja megfeleltethető 1-1 szervezeti modellnek. Akkor tekinthető hatékonyak egy szervezeti struktúra, ha az alkalmazott modell megfelel a vállalat külső és belső adottságainak, illetve az azokra építő vállalati stratégiát támogatja.

Minden vállalkozásnál fontos a megfelelő szervezeti kapcsolat kialakítása, hiszen hatással van az információs rendszer működésére is, de ez akár fordítva is elmondható. A szervezeti felépítésnek több fajtáját ismerjük és használjuk. Legismertebb változatai a következők:

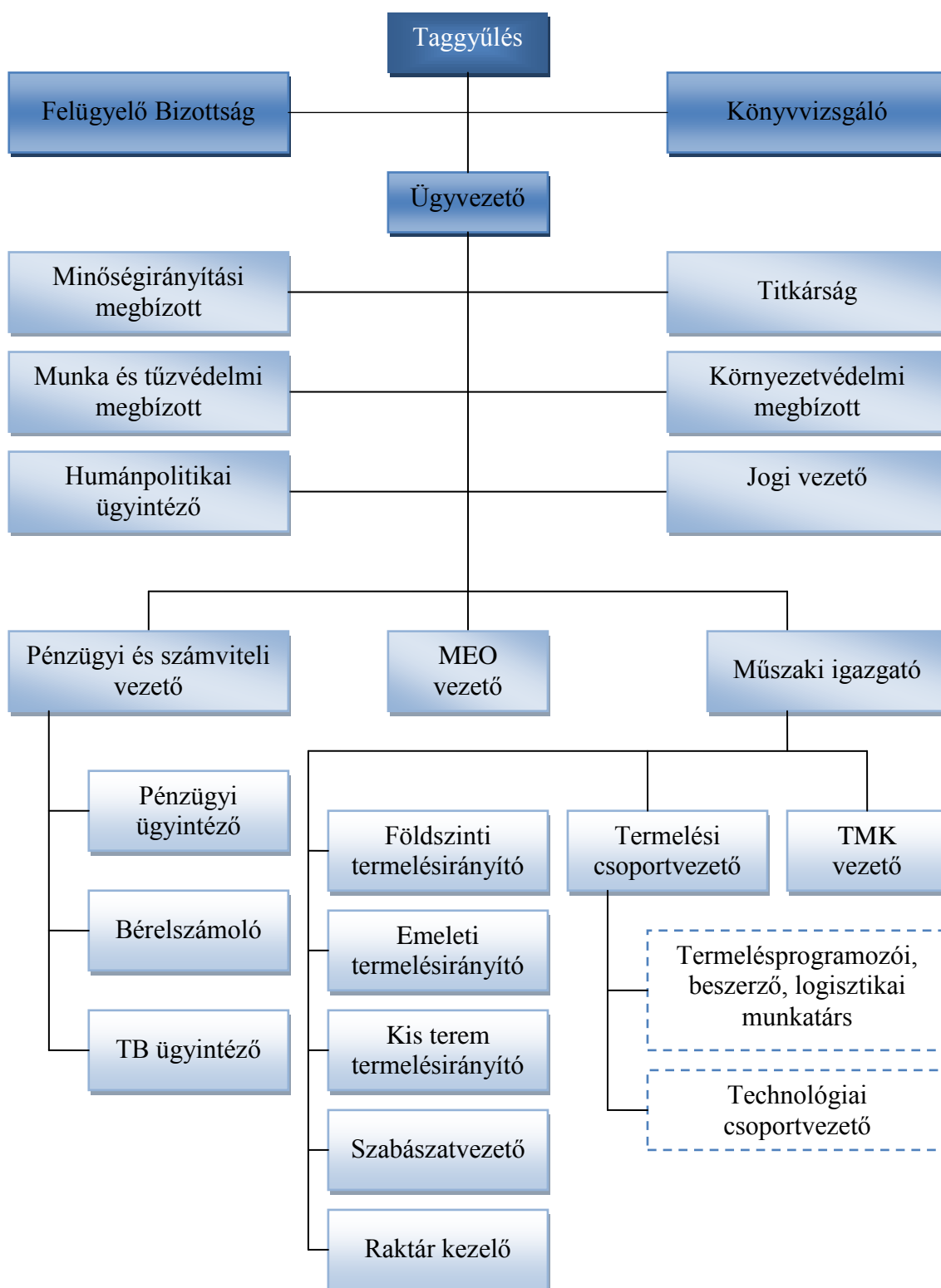
1. Funkcionális
2. Divizionális
3. Mátrix
4. Holding

A magyar vállalatok jelentős többsége a funkcionális szervezeti formát alkalmazza.

A Marylla Kft szervezeti felépítését tekintve, szintén a funkcionális típusú ábrázolást alkalmazza, ebben a szervezeti formában teljesen egyértelműek a hatáskörök, a szervezeti egységek az azonos feladatokat ellátó, azonos képesítésű és tevékenységű személyek csoportosításával jönnek létre. A munkamegosztás és a hatáskörök a funkciókhoz igazodva alakulnak ki a funkcionális menedzserek irányítása alatt. A stratégiai és az operatív jogkörök túlnyomó része a felső vezetéshez telepített, a döntési jogkörök centralizáltak. A kommunikációs csatornák elsősorban az alá és fölérendelt szervezeti egységek között alakultak ki. Erőteljes szabályozottságra való törekvés jellemzi ezt a fajta szervezeti ábrát készítő vállalkozást.

A Kft szervezeti felépítése az évek során számos változáson ment keresztül, céljainak megvalósulását jól támogató szervezeti struktúrát működtet. Jelenlegi helyzetét az alábbi ábra jól szemlélteti.

2. számú ábra: A Marylla Kft szervezeti felépítése

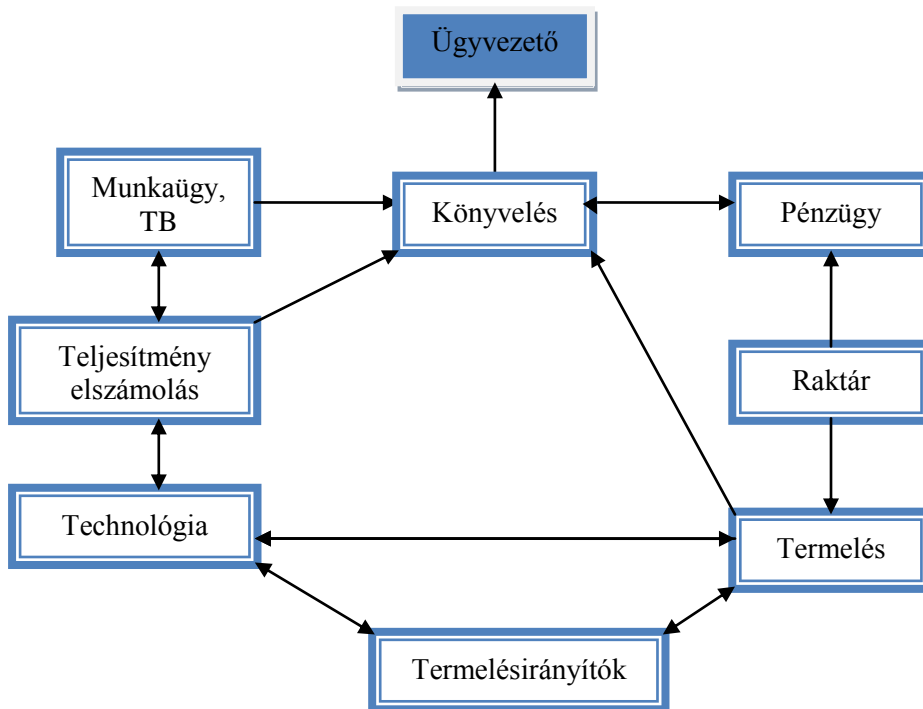
Forrás: ISO minőségellenőrzési szabvány

Első ránézésre is jól látszik az alá-fölérendelt viszony. Jellemzően kis létszámú csoportok vannak, melyek a működéshez szükséges pénzügyi, biztonsági, műszaki

feladatokat látják el. A Kft legfőbb szerve, ahogy az ábrából is kiolvasható a taggyűlés, amelyet az ügyvezető igazgató évente legalább egyszer összehív. Feladatkörei közé tartozik pl. a mérleg jóváhagyása, osztalék kifizetés valamint az esetleges tagkizárás. A gyűlés során jegyzőkönyvet készítenek. A Kft. ügyeinek intézését az ügyvezető látja el, akit a taggyűlés választott meg. A Kft-n belül a munka, a tűz- valamint a környezetvédelmi megbízott egy külső vállalkozó, aki hetente ellenőrzi, hogy minden az előírásoknak megfelelően működik.

A szervezeti felépítéshez szorosan kapcsolódik a vállalatirányítási információs rendszer, amely a zavartalan termelést és működést teszi lehetővé. A vállalkozásnál egy sikeres információáramlási kapcsolat alakult ki a vezető és az alkalmazottak között. Ezt a kapcsolatot az alábbi ábrával szemléltetném.

3. számú ábra: *Információáramlás a Marylla Kft.-n belül*

Forrás: Saját készítés

Az ábrából jól látszik, hogy minden szervezeti egységből az információ eljut az ügyvezető számára, aki következtetéseket tud levonni a termelésről nyomon követheti a gyártás minőségét és segítségével bér munka esetén könnyen követhető a határidők teljesítése.

3 A Marylla Kft. számviteli politikája és elszámolási rendjének kialakítása

„A piacgazdaság működéséhez nélkülözhetetlen, hogy a piac szereplői számára hozzáférhetően, döntéseik megalapozása érdekében mind a vállalkozók, mind a nem nyereségorientált szervezetek, valamint az egyéb gazdálkodást folytató szervezetek vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetéről és azok alakulásáról objektív információk álljanak rendelkezésre.”¹

Ennek betartása érdekében az országgyűlés a következő törvényt alkotta:

„A számviteli törvény hatálya kiterjed a gazdaság minden olyan részvevőjére, amelynek működéséről a nemzetgazdaság más szereplői tájékoztatást igényelnek.”²

A számviteli törvényben rögzített alapelvek, értékelési eljárások alapján ki kell alakítani, valamint írásba kell foglalni a gazdálkodó adottságainak legmegfelelőbb számviteli politikát.

3.1 Számviteli politikáról általánosságban

„A számviteli politika a számviteli törvény végrehajtásához szükséges módszerek, eszközök és eljárások összessége, amelyek hatással vannak a vállalkozás vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetére, befolyásolják a vállalkozás eredményét.”³ A számviteli politika nem más, mint a megalapozott döntések sorozata, amelyek a vállalkozásra nézve kötelezőek, azoktól eltérni csak módosítások elfogadása után lehetséges.

A célja, hogy a gazdálkodó olyan számviteli rendszert működtessen, amely megbízható és valós információkat nyújt a beszámoló összeállításához.

A számviteli politikában rögzíteni kell azokat a szabályokat, előírásokat, módszereket, amelyek a gazdálkodóra jellemzőek, illetve amelyekkel meghatározza, hogy mi tekinthető az elszámolás, valamint értékelés szempontjából lényegesnek vagy nem lényegesnek.

¹ 2000. évi C. törvény A számvitelről

² 2000. évi C. törvény A számvitelről, 2. §

³ Korom Erika- Matukovics Gábor- dr. Pucsek József- Dr. Sándor Lászlóné – Simon Szilvia- Dr. Sztanó Imre: Számvit-elelemzés, Budapest, Perfekt kiadó 2006. 28.o.

A számviteli politika megfelelő kialakítás nagyon fontos, hiszen nélküle a számviteli törvény előírásainak nem tudnak teljes mértékben eleget tenni. A politika létrehozásakor bizonyos követelményeket figyelembe kell venni. Ezek a testreszabottság-, a teljes körűség-, egyértelműség-, hasznosíthatóság-, időszerűség valamint a következetesség elve.

A vállalkozások maguk döntenek el, hogy a törvényben meghatározott választási lehetőségek közül számukra melyik a legcélszerűbb. A számviteli politika keretében a vállalkozás vezetőinek számtalan kérdésben kell dönteni. Ezek közül néhányat megemlítenék:

- a könyvvézés módja
- a beszámolási forma megválasztása
- mérleg, eredménykimutatás formájának megállapítása
- mérlegkészítés időpontjának meghatározása
- értékcsökkenési leírás módszereinek meghatározása
- költségelszámolás választott módszere
- könyvvizsgálat szabályai

A fent megemlített feladatok csak a legfontosabbak voltak ezen kívül még számos döntést kell hozniuk a vezetőknek, hogy a vállalkozás számviteli politikája a törvényi előírásoknak megfeleljen. A gazdálkodónak a számviteli politika keretében el kell készíteni

- az eszközök és források leltárkészítési és leltározási szabályzatát,
- az eszközök és a források értékelési szabályzatát,
- az önköltségelszámítás rendjére vonatkozó belső szabályzatot, valamint
- a pénzkezelési szabályzatot.

A fentiek mellett a számviteli politika szerves részét képezi az évente felülvizsgálatra és kiadásra kerülő, az adott üzleti évre érvényes számlarend.

3.2 A Marylla Kft. számviteli politikájának ismertetése

A társaság a könyveit és nyilvántartásait a módosításokkal hatályos 2000. évi C. számviteli törvényben rögzítetteknek és a Magyarországon elfogadott számviteli elveknek megfelelően vezeti. Az előírt alapelveket betartva az alábbi számviteli politikai döntéseket hozta.

A Marylla Kft kettős könyvvitelt vezet és egyszerűsített éves beszámolót készít, mivel két egymást követő évben a mérleg fordulónapján a következő három mutatóból bármely kettő nem haladja meg az alábbi határértékeket:

- a mérlegfőösszeg az 500 millió Ft-ot
- az éves nettó árbevétel az 1000 millió Ft-ot
- a tárgyévi átlagosan foglalkoztatottak száma az 50 főt

Annak ellenére, hogy a vállalkozásnak egyszerűsített éves beszámolót kell készíteni a könnyebb átláthatóság és a vezetőség tájékoztatása végett éves beszámolót is készítenek, amely nagyobb részletezettséggel mutatja be a változásokat. A cég nem készít üzleti jelentést, mivel az általuk készített beszámolónak nem kötelező tartalmi eleme.

A társaság döntése a számviteli törvényben előírt választási lehetőségek szerint:

- Az üzleti év megegyezik a naptári évvel és ilyen esetben a mérlegfordulónap december 31..
- Mérlegsémáját tekintve az „A” változat szerint állítja össze a beszámoló mérlegét. A cég nem él azzal a lehetőséggel, hogy a mérleg tételeit tovább tagolja, új tételeket vegyen fel és összevonásokat sem tartalmaz.
- A mérlegkészítés időpontja az üzleti év mérlegfordulónapját követő év február 28. napja. A beszámoló könyvvizsgálói felülvizsgálata kötelező, amelyet minden év április 30-ig el kell végezni. Az egyszerűsített éves beszámolóját a számviteli törvényeknek megfelelően állítja össze és a mérlegfordulónapot követő 150.napig legkésőbb letétbe is helyezi.

-
- Az eredménykimutatás összköltséges eljárással készül, ezen belül az „A” változat szerint, amelynek jellemzője a lépcsőzetes elrendezés, egyezőség a mérleggel valamint, hogy az eredményt összetevők szerint mutatja be.
 - Külföldi pénzürtékre szóló eszközökkel és kötelezettségekkel rendelkezik. 2008. január 1-től a termék értékesítése, szolgáltatás nyújtása, valamint termék Közösségen belüli beszerzése esetében, a külföldi pénznemben kifejezett adóalap forintra történő átszámításához az MNB által hivatalosan közzétett középárfolyamot alkalmazzák. Értékeléséből adódó különbözetet az alapján minősítik, hogy az jelentős vagy nem jelentős összegű. Jelentősnek tekinti, ha a mérlegfordulónapi értékelésből adódó különbözet a külföldi pénzürtékre szóló eszközöknél, illetve kötelezettségeknél, azok nyilvántartott könyv szerinti értékét 10%-kal külön-külön megváltoztatja úgy, hogy a mérlegfőösszeg is legalább 2%-kal változik. Ha az értékelési dokumentáció alapján nem jelentős összegű a különbözet, akkor nincs könyvviteli feladat.
 - Kiegészítő mellékletét a törvényi előírásoknak megfelelően készíti el, amelynek főbb részei egy általános rész, a számviteli politika főbb vonásainak ismertetése, vagyoni- pénzügyi-jövedelmi helyzet alakulásának elemzése, valamint a mérleghez kapcsolódó kiegészítések.
 - A vállalkozás nem készít cash- flow kimutatást, mert nincs törvényi előírása, hiszen az egyszerűsített éves beszámoló miatt nem kötelező.
 - Belső bizonylatot állít ki a mérlegkészítés időszakában abban az esetben, ha a vásárlásról nem érkezett meg a számla, de a teljesítés megtörtént. Az eszközök beszerzését ez alapján veszi nyilvántartásba. A bizonylat és a beérkező számla közti eltéréssel abban az esetben foglalkozik, ha az meghaladja a számla szerinti érték 10%-át.
 - A terv szerinti értékcsökkenés elszámolása a használatba vétel időpontjától történik, a bekerülési értékből a tárgyévve elszámolt összegben. Számításának módja lineárisan történik, így minden évben azonos összegben történik a leírás. A használatba vétel időpontját az immateriális javaknál és a vásárolt eszközöknél a tényleges teljesítés napjában, számla alapján, a saját előállítású tárgyi eszközöknél az üzembe helyezési dokumentációban rögzített időpontban határozza meg.

-
- Terven felüli értékcsökkenést abban az esetben számol el, ha a könyv szerinti érték tartósan és jelentősen magasabb, mint a piaci érték.
 - 100 ezer Ft alatti egyedi bekerülési értéket el nem érő vagyoni értékű jogokat, szellemi termékeket és tárgyi eszközöket a használatba vételkor egy összegben leírja.
 - A Marylla Kft jelentős összegű hibának tekinti az adóellenőrzés, az önellenőrzés során feltárt, az eszközöket forrásokat, az eredményt, a saját tőkét érintő hibákat, abban az esetben, ha a hibák együttes összege meghaladja a mérlegfőösszeg 2%-át. Ha a mérlegfőösszeg 2%-a 1 millió Ft alatt van, akkor nem a 2%-os határt kell alkalmazni, hanem az 1 millió Ft-os értékhatárt kell figyelni. Évközi könyvviteli zárlat a vezetőség igényeinek megfelelően negyedévente történik.
 - Az ingatlanokra vonatkozóan él a piaci értéken történő értékelés lehetőségével, mivel jelentős a könyvszerinti és a vagyoni értékelési érték közötti különbség.
 - A vásárolt készletek évközi változásairól folyamatos mennyiségi nyilvántartást vezet. A nyilvántartás vezetése FIFO módszer szerint beszerzési áron történik.

3.3 Könyvvezetési és beszámolási kötelezettség áttekintése

*Magyarországon a számviteli előírásokat és a könyvvizsgálói tevékenységet törvényi szinten – az EU számviteli irányelvein alapuló- Számviteli törvényben szabályozzák.*⁴

A könyvvezetési kötelezettség keretében a vállalkozás tevékenysége során felmerülő minden olyan gazdasági eseményről, amely hatással van a vállalkozás vagyoni, jövedelmi pénzügyi helyzetére – törvényi szabályok szerint- nyilvántartást kell vezetnie és azt, az üzleti év végén lezárnia.

A Marylla Kft kettős könyvvitelt vezet, amelyből kifolyólag olyan könyvviteli nyilvántartásokat készít, amely az eszközökben és forrásokban történő változásokat a valóságnak megfelelően, áttekinthető rendszerben mutatja be. A kettős könyvvitelt vezető vállalkozásnak a törvény 10 számlaosztályt jelöl ki és meghatározza azok tartalmát. A számlaosztályok alkalmazása kötelező, azonban az előírt tartalomhoz önállóan határozhatja meg a főkönyvi számlaszámok besorolását.

⁴ http://europa.eu/youreurope/business/start-grow/annual-accounts/index_hu.htm#hungary_hu_keeping-accounts

A kettős könyvvitel rendszerében a könyvvezetés kizárólag magyar nyelven történhet. A vállalkozás a könyvvezetést alátámasztó beszámolót köteles készíteni minden üzleti év végén, amelynek megbízható és valós képet kell, hogy szolgáltatson a külső és belső környezet számára egyaránt.

Ahogy a fentiekben már említettem a Marylla Kft egyszerűsített éves beszámolót készít, amelynek részei a mérleg, az eredménykimutatás, valamint a kiegészítő melléklet.

Az üzleti évről készített beszámolót, valamint az ehhez kapcsolódó kivonatokat, nyilvántartásokat, bizonylatokat olvasható formában legalább 8 évig köteles megőrizni.

3.4 A zárlati munkálatok során elvégzendő feladatok

A zárlati munkálatok elsődleges célja a főkönyvi könyvelés adatainak teljessé tétele, az ellenőrzés, valamint tájékoztató és információnyújtás is egyben. A beszámoló összeállítása feltételezi azoknak a számviteli feladatoknak az előzetes elvégzését, amelyek biztosítják a beszámoló könyvviteli megalapozottságát és az adatok megfelelő ellenőrzöttségét.

E tevékenységek körébe tartoznak az alábbiak:

- A könyvviteli zárlat
- Az analitikákkal való összeegyeztetés
- A leltár összeállítása, a leltározás végrehajtása

Minden kettős könyvvitelt vezető gazdálkodó a számlákból, az általa választott időszakonként, de legalább a beszámoló elkészítését, valamint a más jogszabályokban előírt, a számviteli adatokon alapuló adatszolgáltatás teljesítést megelőzően, annak alátámasztására főkönyvi kivonatot köteles készíteni. A kivonat a könyvelés számszaki ellenőrzését szolgálja, mivel tartalmazza az összes megnyitott számla halmozott, Tartozik és Követel forgalmát és egyenlegét. Az egyenleg egyezősége a könyvelés helyességét igazolja.

A Kft főkönyvi kivonatot havonta készíti a vezetőség számára.

A zárlati munkák elvégzését a törvény kötelezően csak egy alkalommal írja elő, de célszerű negyedévente zárást készíteni. Két alapelv érvényesítése érdekében évközi zárlati feladatokat is végre kell hajtani. Az elvek a következők:

- Teljesség elve: lényege, hogy minden olyan gazdasági eseményt el kell számolni, amely érinti az eszköz vagy forrás oldalt és eredményre gyakorolt hatását a beszámolóban ki kell mutatni
- Valódiság elve: azt fejezi ki, hogy a beszámolóban szereplő tételeknek a valóságban is megtalálhatónak, bizonyíthatónak kell lennie

A zárlati munkálatok gyakoriság alapján készíthetünk havi, negyedévi, valamint év végi zárlatot. A zárlat gyakoriságát a vállalkozó határozhatja meg.

A könyvviteli zárlathoz az üzleti év végén folyamatos könyvelés teljessé tétele érdekében végzett kiegészítő, helyesbítő, egyeztető, összesítő könyvelési munkák és a számlák technikai lezárása tartozik.

A teljessé tétel az alábbiakban valósul meg:

- Feladások
- Speciális naplók zárása
- Rendező tételek könyvelése

A vezetőség igényeinek megfelelően az évközi könyvviteli zárlat során elvégzik a kötelező feladatokat. A könyvviteli zárlat során ellátandó feladatok többek között a könyvelés helyességének ellenőrzése, a főkönyvi kivonat elkészítése, nyilvántartások lezárása valamint a leltározás. Leltárkészítési kötelezettséget a Kft. évente látja el. Leltárt készít a tárgyi eszközökről valamint a készletekről. Készleteken belül az anyagokról, befejezetlen termékekről valamint a késztermékekről. A készleteknél a tartalék alkatrészekről mennyiségi nyilvántartást nem vezet, ezért december 31-én készült leltár és az alapján korrigálja a főkönyvben a készletértékeket.

A Marylla Kft a zárlati feladatokat havi rendszerességgel végzi. A zárlathoz sorolható feladatok:

- Befektetett eszközök, vásárolt készletek, saját termelésű készletek állományváltozásainak elszámolása
- Amortizációs politika szerint a terv szerinti értékcsökkenés elszámolása

-
- Az áruszállításhoz, szolgáltatásnyújtáshoz kapcsolódó követelések, kötelezettségek nyilvántartásba vétele, leszámolása
 - Adott előleg elszámolása
 - Általános forgalmi adóval, munkavállalókkal kapcsolatos elszámolások
 - Személyi jellegű ráfordításokkal összefüggő elszámolások
 - Pénzeszközökkel, különböző bevételekkel kapcsolatos elszámolások

4 A komplex elemzés szükségessége a gazdaságban

A vállalat sikeres működéséhez, teljesítményének növeléséhez szorosan kapcsolódik a gazdasági folyamatok alapos ismerete. Az ismeretszerzés legjobb módszere az elemzés, az összefüggések megismerése, minősítése és annak értékelése.

4.1 Az elemzés fogalmi meghatározása, célja

„A gazdasági elemzés a gazdasági vezetés nélkülözhetetlen eszköze, lényegében olyan módszer, amelynek segítségével a vezetők részére elengedhetetlenül szüksége tájékozottság elérhető, a gazdálkodás megismerhető, értékelhető, fejleszthető”⁵

Az elemzés kifejezésre számos definíciót találhatunk. Legpontosabban talán úgy fogalmazhatnánk, hogy mindazon tevékenységek összessége, amelyek a gazdasági folyamatok összefüggéseinek feltárására irányulnak segítve ezzel a vezetők döntését.

A gazdasági elemzés céljai között említhetjük a hatékony erőforrás felhasználást, a vállalkozási eredmény optimalizálását, valamint a külső résztvevők számára való információnyújtási lehetőséget. A piaci szereplők információ igényei jelentősen eltérnek egymástól.

Nézzük kinek és milyen információkra van szüksége:

- A tulajdonosoknak elsősorban olyan információkra van szükségük, amelyekből következtetni tudnak a vállalkozás pénzügyi, jövedelmi helyzetére, vagyoni stabilitására. Számukra azért fontos ez, hiszen tulajdoni hányadukat szeretnék növelni a vállalkozás eredményeiből vagy osztalék formájában szeretnének belőle részesülni. Ehhez ismerniük kell a vállalkozás által termelt jövedelmet, osztalékfizető képességét, vagyoni helyzet stabilitását.
- A vállalkozás vezetőinek olyan adatokra, amelyekből következtetéseket tudnak levonni a vállalat fejlődéséről, stabilitásáról.
- Hitelezőknek fontos, hogy a vállalkozás a jövőbeni kötelezettségeinek eleget tud-e tenni. Múltbéli beszámolókból a jövőre vonnak le következtetéseket. Arról

⁵ Dr. Lukács Lajos: Ipari vállalkozások tevékenységének gazdasági elemzése I. PSzF, Budapest, 1989.

döntenek, hogy a vállalkozás számára nyújtanak -e hitelt vagy meghosszabbítják a már meglévőt és azt milyen feltételekkel.

- Meglévő és leendő partnerek számára elengedhetetlen, hogy ismerjék a vállalkozás jövedelmi helyzetét, hiszen ha a vállalkozásnál pénzügyi zavarok keletkeznek az kihatással lenne a partnerekre egyaránt, hiszen nem tudna időben kiszállítani esetleg időben eleget tenni a fizetési kötelezettségeinek.
- Munkavállalókat személyes érdekek vezetik a jövedelmük miatt. Elvárják, hogy biztos munkahelyük legyen, munkabérük növekedjék ezért fontos számukra a vállalkozás jövedelmi helyzetének ismerete.

A külső érdekeltek a múltbéli adatokból, beszámolókból próbálnak meg következtetéseket levonni a jövőre vonatkozóan. Ebben az a veszély rejlik, hogy az adott gazdasági piacon pangás volt az elmúlt években, viszont jelenleg a kereslet jelentősen megnőtt és a téves következtetések levonása után valótlan képet állítanak a vállalkozásról.

Az elemzés tárgya az igényeknek megfelelően sokféle lehet, így az elemzés vonatkozhat a vállalkozás alrendszerére, piaci tevékenységére, a vállalat komplex értékelésére, amelyhez a beszámoló nyújt alapadatokat.

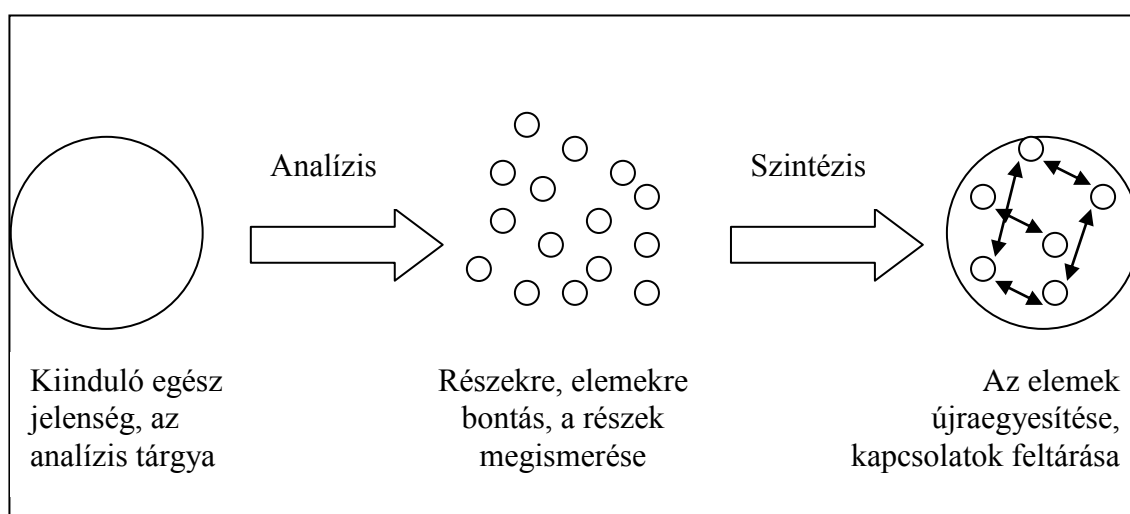
4.2 Az elemzés módszerei a gyakorlatban

A gazdasági jelenségek vizsgálatánál a tartami megismerésre kell törekednünk. Alapvető módszerei a következők:

- Analízis- szintézis
- Következtetések
- Összehasonlítás

Az analízis valójában a részekre bontás megismerését jelenti. Ezeknek a részeknek az egésszé tételével foglalkozik a szintézis, amely tájékoztatást ad az egyes részelemek kapcsolatáról, összefüggéséről. A két folyamat egymástól elválaszthatatlan. Az analízis és a szintézis kapcsolatát egy ábrával szemléltetném.

4. számú ábra: Az analízis és a szintézis összefüggése

Forrás: Dr. Körmendi Lajos- Kresalek Péter: A vállalkozások elemzésének módszertani alapjai

Ahogy az ábrából is jól látszik, a gazdasági jelenség az analízis hatására alkotóelemekre, részekre bomlik. Ezután a részek külön-külön egy egységet alkotnak. Az analizált részek egyesítését a szintézis folyamata végzi és kapcsolatokat, összefüggéseket fedeznek fel a részek között.

A következtetés két fajtáját különböztetjük meg a megismerés szempontjából az úgynevezett deduktív és az induktív következtetés. A deduktív azt jelenti, hogy gondolkodásunk az általánostól halad a kevésbé általános dolgok felé, míg az induktív következtetés ennek az ellentettje. Hallhatunk még az analogikus következtetésről és a hipotézisről. A hipotézis valójában előfeltevést jelent, amelynek a vizsgálatot követően ki kell derülni, hogy igaz e vagy sem.

Az összehasonlításnak van a legfontosabb szerepe az elemzésben. Össze tudunk hasonlítani két vagy több azonos tevékenységű vállalkozást vagy az eredmény alakulását évről- évre. Az összehasonlítás során gazdaságilag értelmezhető adatokat kell, hogy kapjunk. Figyelni kell azonban a különböző torzító tényezőkre. Többek között ilyen tényező az árváltozás, az összetétel változás, amelyeket a vizsgálat során ki kell szűrni.

4.3 Az elemzés fajtái

Az elemzési tevékenység csoportosítása sokféleképpen történhet. Ezek közül megemlítenék néhányat.

1. Elemzés időtávja, időhorizontja szerint megkülönböztetünk operatív és stratégiai elemzést.
2. Vezetési folyamatban betöltött funkció alapján lehet cél, tárgy és periodicitás elemzés.
3. Terjedelem szerint átfogó és részletes elemzésről beszélhetünk.
4. Jellege alapján leíró és döntés-előkészítő elemzéseket ismerünk.
5. Megközelítés módja szerint megkülönböztetünk műszaki-gazdasági és gazdasági vetületű elemzéseket.
6. Folyamat állapota, helyzete szempontjából lehet statikus valamint dinamikus vizsgálat.
7. Döntési szakaszok szerint döntés előtti, végrehajtás szakaszában lévő és utólagos elemzéseket ismerhetünk.
8. Előre és visszatekintő elemzés

A Marylla Kft-nél elsősorban megközelítés módja szerinti elemzést használják. Ez az elemzés elsősorban a gazdasági folyamatok értékoldalát vizsgálja pl.: hatékonyság, jövedelmezőség valamint a likviditás.

5 Mérlegelemzés mutatószámok segítségével

„A beszámoló elemzéséhez a pénzügyi gazdasági elemzés keretein belül, azon elemzési módszerek tartoznak, amelyek elsősorban a mérleg és az eredménykimutatás adataira támaszkodva segítenek egy-egy vállalkozás gazdálkodásának megismerésében, jellemző összefüggéseinek feltárásában.”⁶

A vállalkozás vagyoni és pénzügyi helyzetére irányuló átfogó elemzés a mérleg adatainak felhasználásával történik. A mérlegelemzés célja, hogy olyan tényeket és következtetéseket vonjon le, amelyek a beszámolóból egyértelműen nem láthatóak. Rávilágíthat olyan részletesebb területekre, amelyek vizsgálata a továbbiakban szükséges. A vállalkozás vagyoni és pénzügyi helyzetében bekövetkezett változásokról a mérleg átfogó elemzése ad választ. Az elemzés megközelítés módja szerint lehet

- a mérleg átfogó elemzése és
- az egyes mérlegtételek részletes vizsgálata.

A sikeres mérlegelemzés segítséget nyújt a jövőbeli optimális tervek elkészítéséhez, információt nyújt a vállalkozás vezetői számára. Ugyanakkor figyelembe kell vennünk azt is, hogy a mérleg egy adott időszakra vonatkozik, azaz statikus állapotot tükröz a múltba vetítve.

5.1 A vagyoni helyzet vizsgálata

A vagyoni helyzet elemzésére több módszert alkalmazhatunk. Az elemzés történhet

- abszolút különbsétek módszerével, ahol két időszak közti különbséteket és ennek okát vizsgáljuk, valamint
- relatív különbsétek módszerével, amely során egymáshoz viszonyított arányokat, azaz különböző mutatószámokat, viszonyszámokat képzünk.

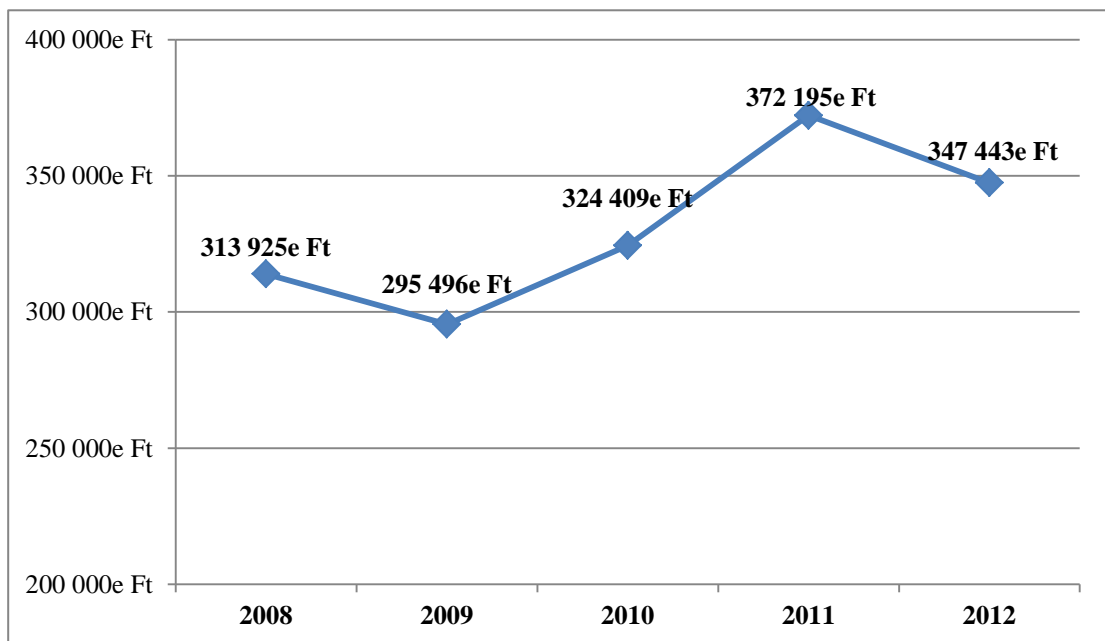
Az általam választott módszerek a horizontális illetve vertikális elemzés, amely az eszköz és forrásállomány adatainak felhasználásával végezhető. A vertikális elemzés során a mérlegből csak eszköz vagy csak forrás adatokat használunk fel. Kétféleképpen

⁶ Kresalek Péter: A számviteli beszámolók elemzésének egyes elméleti kérdései
http://elib.kkf.hu/okt_publ/tek_2004_17.pdf

valósíthatjuk meg a vizsgálódást, az úgynevezett eszköz- és forrásállomány összetételének vizsgálatával vagy mutatószámok segítségével.

Dolgozatomban elsősorban mutatószámokkal dolgoztam, de a fontosabb mérlegösszetételeket is megvizsgáltam a pontosabb következtetések levonása miatt. A beszámoló adatai alapján átlátható képet kapunk a vállalkozás vagyoni helyzetéről. A Marylla Kft vagyoni helyzetének alakulását a következő ábra szemlélteti:

5. számú ábra: *Vagyoni helyzet alakulása a mérlegfőösszeg alapján*

Forrás: Saját készítés a beszámolók alapján

A Kft. vagyont jól tükrözi a vonaldiagram. 2009-re figyelhetünk meg kisebb visszaesést, amelyet elsősorban a válság hatásának tekintett a vállalkozás. 2010-től erősödés figyelhető meg, amely azzal magyarázható, hogy a vevőkövetelések száma jelentősen megemelkedett. Több megrendelés érkezett az előző évhez képest, amely nagymértékben hozzájárult a vagyongyarapodáshoz.

5.1.1 Az eszközök és források összetételének alakulása

A mérleg nagyvonalú elemzéséhez alkalmas módszer lehet a viszonyszámok számítása. A korábbi évek összevetésének eredményeként kapott lényeges eltérések rámutatnak a gazdálkodási folyamatokra. Az így kapott adatok lehetőséget adnak más azonos tevékenységű vállalkozásokkal való összehasonlításra.

A Marylla Kft. fontosabb eszközcsoportok mérlegfőösszeghez viszonyított arányait az alábbi táblázat szemlélteti.

1. számú táblázat *Az eszközök megoszlása (%)*

Megnevezése	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.
Immateriális javak	0,02	5,87	3,75	1,88	1,21
Tárgyi eszközök	70,45	64,93	60,49	60,05	64,65
Befektetett pénzügyi eszközök	0	0	0	0	0
Befektetett eszközök	70,47	70,79	64,24	61,93	65,86
Készletek	16,89	13,62	8,43	5,92	4,47
Követelések	6,03	13,13	13,58	16,37	17,91
Értékpapírok	0	0	0,03	1,73	0
Pénzeszközök	5,25	2,35	13,36	13,89	11,49
Forgóeszközök	28,17	29,1	35,4	37,91	33,86
Aktív időbeli elhatárolások	1,36	0,11	0,36	0,16	0,28

Forrás: Saját készítés a beszámolók alapján

A mérleg eszközoldalát összevetve a mérlegfőösszeggel első ránézésre láthatjuk, hogy a **befektetett eszközök** aránya jóval meghaladja a forgóeszközök arányát. Ennek oka, hogy a vállalkozás tárgyi eszköz állománya nagyon magas, hiszen egy termelő vállalkozást vizsgálunk, amelynek szüksége van időt álló, jól működő gépekre, valamint a bér munka jellegéből adódóan alacsony készlettel rendelkeznek, hiszen azt a megrendelő biztosítja. A forgóeszközök és a befektetett eszközök aránya nagyságrendileg egységes képet mutat. Jelentős mértékű eltolódás nem látható az évek során, de ezek a mutatók önállóan csak kellő óvatossággal értékelhetők. Nagyságrendileg kifejezi az eszközleltés milyenségét, de konkrét következtetéseket nem vonhatunk le.

A vállalkozás nem rendelkezik jelentős mértékű befektetett pénzügyi eszközzel, így a befektetett eszközök teljes egészét az immateriális javak és tárgyi eszközök teszik ki. Az *immateriális javak*nál 2009-re az előző évhez képest egy nagyobb változást figyelhetünk meg, ennek hátterében a kísérleti fejlesztés aktivált értékének megjelenése áll. A vállalkozás egy kutatás-fejlesztési pályázatot nyert, amelyből egy új termék bevezetését szerették volna megvalósítani. A piacra a végén sajnos nem került. A

későbbiekben az arány folyamatosan csökken. A másik nagyobb változást a szellemi termékek növekedése okozta, amely között mutatja ki a vállalkozás a szerzői jogvédelemben részesülő szoftvereket. Új szoftvereket vásárolt a Kft. a gördülékenyebb munkavégzés elősegítése érdekében és ez okozta a nagyobb mértékű növekedést.

A *tárgyi eszközök* nagy részét az ingatlanok és a kapcsolódó vagyoni értékű jogok teszik ki, valamint a műszaki berendezések. A vállalkozás egy ingatlannal rendelkezik, amelyen több épület áll. A műszaki berendezések aránya külön vizsgálat tárgyát kell, hogy képezze, hiszen termelő vállalkozásnál nagyon magas értéket képviselnek. Itt vannak nyilvántartva a varrógépek, célgépek. 2010-re tárgyi eszközök aránya csökkent, ami a műszaki gépek elhasználódása, selejtezése miatt következett be. 2011-ben új gépeket, felszereléseket szerzett be a vállalkozás a hatékonyabb termelés elérése érdekében.

A **forgóeszközök** a vállalkozás tevékenységét nem tartósan szolgáló eszközöket jelenti. Arányuk az évek folyamán folyamatosan kisebb mértékben növekedett. A forgóeszközökön belül a *készletek* mértéke hangsúlyosan csökkent. Ennek oka a befejezetlen termelés és félkésztermékek jelentős mértékű visszaesése, ami azzal magyarázható, hogy a vállalkozás az év vége előtt a megrendelő kérésére kiszállította és nem vette raktárra, valamint elfekvő készleteit is értékesítette így nem merült fel raktározási költség, amivel a vállalkozás jelentős összeget takarított meg.

A forgóeszközök növekedéséhez hozzájárult a *követelések* folyamatos emelkedése. 2009-ben látható az első figyelemre méltó növekedés. Ez a vevőkövetelések nagymértékű változására vezethető vissza, amely 115%-os növekedést produkált. Ennek az egyik oka, hogy a megrendelők nagyobb arányban kérték az elkészült késztermék kiszállítását, mint az előző években. Másik oka, hogy a vevők fizetési határidejének hossza növekedett a szerződésekben megegyezés alapján, így nagy kintlévőségeik keletkeztek a vállalkozásnak.

A *pénzeszközök* egy vállalkozásnál a likviditásért felelnek, ami azt jelenti, hogy az esedékes fizetési kötelezettségeknek a társaság eleget tud e tenni vagy sem. A Kft-nél a pénzeszközök aránya pozitív és negatív irányba egyaránt változott az évek során. A

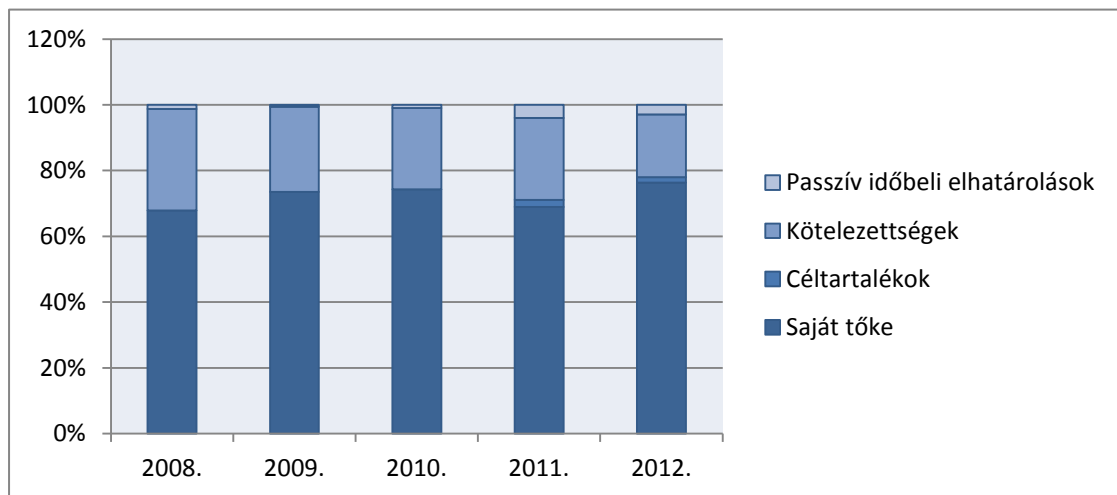
visszaesést a válság hatásának következményeként könyvelték el. Összességében azonban elmondható, hogy a vállalkozás nem küzd likviditási problémákkal.

Az **aktív időbeli elhatárolások** nagy részét a költségek, ráfordítások aktív időbeli elhatárolása teszi ki. A vállalkozás itt a különféle előfizetési díjakat, lízingdíjakat tartja számon.

A források között kerül kimutatásra a vállalat saját tőkéje, valamint az idegen tőke. Összetételének alakulásából is számos ok-okozati összefüggésre választ kaphatunk.

A források összetételét a következő diagram szemlélteti.

6. számú ábra: *A források összetétele 2008-2012 között*

Forrás: Saját készítés a beszámoló adatai alapján

Elmondható, hogy a vizsgált öt év folyamán a források összetételében jelentős arány eltolódás nem figyelhető meg. A legnagyobb részt a **saját tőke** állomány képviseli, amelynek általánosan elfogadható mértéke 70 %. A vállalkozás, ezt a mértéket már több éve fenntartja, amiből arra lehet következtetni, hogy a vállalkozást nem veszélyezteti az eladósodottság, valamint a pénzügyi kockázat is alacsonynak mondható. Hitelfelvételi keretét kevésbé merítette ki, ebből következik, hogy az esetleges beruházásokhoz nagyobb mozgástérrel rendelkezik. Ez mindenképp kedvező egy vállalkozás működéséhez.

A **kötelezettségeket** hosszú- és rövid lejáratú kötelezettségek teszik ki, mivel a vállalkozás nem rendelkezik hátrasorolt kötelezettségekkel. Nagyobb mértéket

képviselnek a rövid lejáratú kötelezettségek, amelyet elsősorban rövid lejáratú hitelek, szállítói kötelezettségek és egyéb rövid lejáratú kötelezettségek jelentik.

A **passzív időbeli elhatárolások** között tartja nyilván a tárgyévet érintő, de még be nem érkezett számlákat, valamint azokat a bevételeket, amelyek a mérleg fordulónapja előtt elszámoltak, valamint amelyeket a mérleg fordulónapja utáni időszak árbevételét képezik majd. A források között elhanyagolható mértéket képviselnek.

Az eszközök és források megoszlása alapján a vállalkozás működése megfelelőnek mondható, hiszen nem küzd fizetési gondokkal, de a megoszlási viszonyszámok segítségével nem vonhatók le teljes értékű következtetések.

5.1.2 Vertikális elemzési módszer

A vagyoni helyzet alakulását a viszonyszámok mellett különböző mutatószámok számításával végezhetjük. Ezek segítségével a vállalkozás hatékonyságáról, működéséről pontosabb következtetéseket vonhatunk le.

Az előző pontban a mérlegfőösszeghez viszonyított arányszámokat nagyvonalakban elemeztem. A pontosabb konklúzió elérése érdekében az egyes eszközcsoportok és az eszközfőcsoportok arányát is számszerűsíténém.

Az eszköz oldal adatait az úgynevezett eszközszerkezeti mutatókkal számszerűsíthetjük, amelyekkel az állományon belül érvényesülő változásokat vizsgálhatjuk.

A mérleg forrás oldalának elemzésére a tőkeszerkezeti mutatók alkalmasak.

Legfontosabb tőkeszerkezeti mutatók a

- tőkeellátottság
- tőkearányos mérleg szerinti eredmény (*később MSZE*)
- saját tőke- jegyzett tőke aránya
- kötelezettségek aránya, valamint
- tőkefeszültség.

A tőkeellátottság mutatója elsősorban arra utal, hogy a vállalkozás vezetői milyen mértékben szeretnék ellátni a vállalkozást saját forrásokkal a működés eredményeként keletkezett adózott eredmény visszaforgatásával. Önálló vállalkozásoknál a minimálisan elfogadható érték a 30%, de a leányvállalatok esetében ennél kisebb érték is elfogadható

abban az esetben, ha a cég mögött egy tőkeerős anyavállalat áll. A vállalkozásfinanszírozásban „kockázat kiegyenlítési arányszabályaként” szokták említeni, hogy a saját tőke haladja meg az idegen forrásokat. A tőkeigény más és más termelő-, kereskedelmi vagy szolgáltató tevékenység esetén. Kedvezőnek a növekvő tendencia mondható. A vállalkozásnál ez az arány nagyon magas, ahogy az 1. számú diagram is mutatja, ami pozitívumként említendő.

A *tőkearányos MSZE* megmutatja, hogy a saját tőkén belül milyen szerepe van az MSZE-nek. Lehetővé teszi a saját forrásból megvalósuló tárgyévi vagyongyarapodás vizsgálatát. Két módon számolható a mutató.

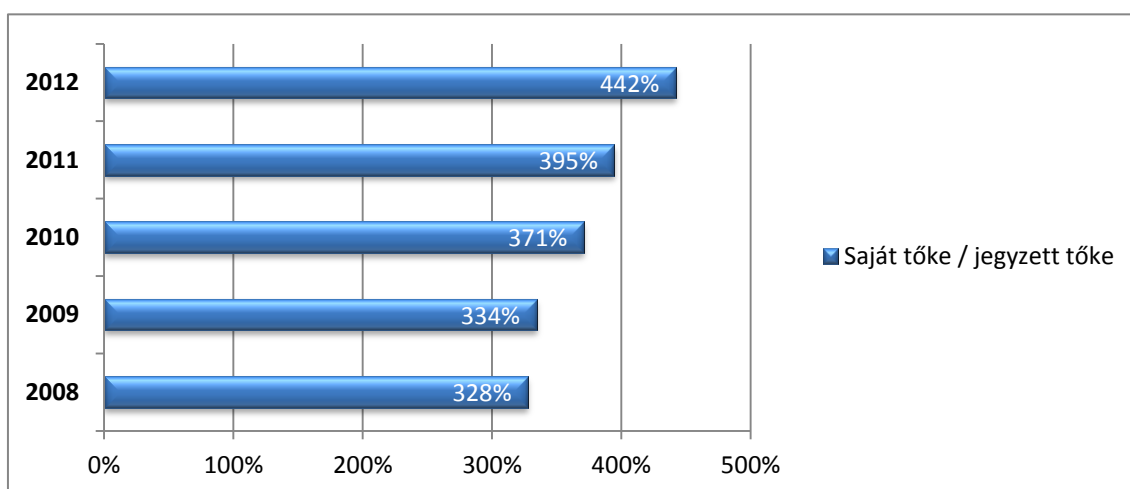
2. számú táblázat: *Tőkearányos MSZE alakulása*

MEGNEVEZÉS	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.
„A” változat	0,74 %	6,52 %	36,61 %	23,68 %	22,16 %
„B” változat	0,23 %	1,95 %	9,87 %	6,00%	5,01 %

Forrás: Saját készítés a beszámoló adatai alapján

Különböző időszakok összevetése esetében az „A” változat ad realisabb képet. A „B” változat inkább az MSZE szerepét mutatja a saját tőke változásaiban. A mutató jelzik, hogy a 2008-as évben az MSZE szerepe elhanyagolható volt majd folyamatosan emelkedett, ami a visszaforgatott nyereség növekedésének köszönhető. Abban az esetben, ha a mutató számításánál negatív értéket kapnánk vagyonszűnést jelentene.

7. számú ábra: *A saját tőke- jegyzett tőke arányának alakulása*

Forrás: Saját készítés a beszámolók alapján

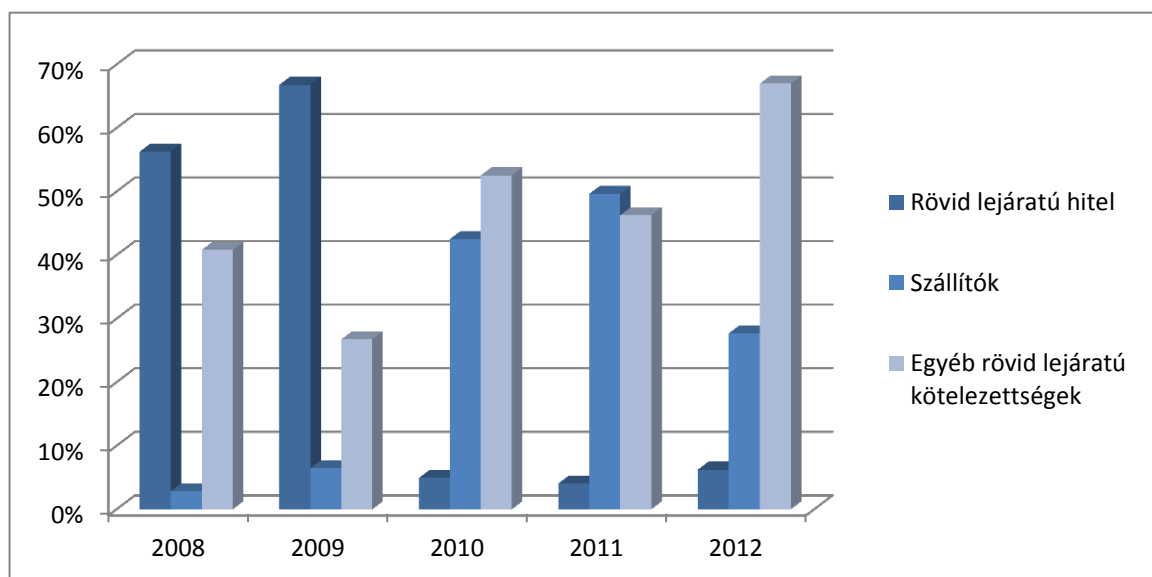
A saját tőke-jegyzett tőke aránya a saját tőkén belül a jegyzett tőke arányát mutatja. A jegyzett tőke változása mellett a saját tőke által bekövetkezett változásokat is tükrözi.

Hosszú távon célszerű vizsgálni ezt a mutatót. Megmutatná, hogy az induláskori jegyzett tőkét mennyivel sikerült gyarapítani az elmúlt időszakok alatt. A mutató értéke akkor jó, ha 100% felett van. Ez a vállalkozás esetében teljes mértékben teljesül. Folyamatosan gyarapított tőkéjét a vizsgált időszakban, ahogy az ábra is mutatja. A 100%-nál kisebb értéket abban az esetben, ha tartós vizsgálni kell, hiszen tőkevesztésre utal, amely problémákat vetíthet előre. 2012-ben saját üzletrészt visszavásárlása következtében tőkeleszállítás történt.

A kötelezettségek aránya az összes forráshoz viszonyítva kisebb mértékben képviselnek a vállalkozásnál. A mutatónál nem adható általánosan elfogadható érték és a magas eredmények nem feltétlenül jelentenek problémákat. Az ilyen esetekben mindenképpen meg kell vizsgálni, hogy mi áll ennek a hátterében.

A kötelezettségek legnagyobb arányában a rövid lejáratú kötelezettségek vannak jelen, ezért ennek az összetételét szemléltetném a következő ábrával.

8. számú ábra: A rövid lejáratú kötelezettségek összetételének változása 2008-2012 között

Forrás: Saját készítés a beszámolók alapján

Az ábrázolásból jól látszik, hogy nem lehet egyértelmű képet alkotni, hogy mely sor teszi ki a rövid lejáratú kötelezettségek nagy részét. A szállítók aránya évről-évre egyre növekedett, ennek oka a vevői fizetés határidőn túli teljesítése, amely maga után vonja a szállítói tartozás emelkedését. A legnagyobb ugrást 2010-re figyelhetjük meg. 2011-től csökkenés mutatkozik, ami kedvezőnek mondható.

A rövid lejáratú hiteleknél drasztikus csökkenés mutatkozik 2010-ben. Ennek oka, hogy a felvett hitelek nagy részét határidőn belül sikerült visszafizetnie a vállalkozásnak. Ami mindenképp pozitívumként említendő.

Az egyéb rövid lejáratú kötelezettségek az öt év alatt viszonylag magas arányt képviselnek. A vállalkozás itt mutatja ki az adókötelezettségeket, valamint a munkavállalókkal kapcsolatos levonásokat. 2009-re meghatározó visszaesés mutatkozik. A gazdasági válság hatására a dolgozói létszámot jelentősen lecsökkentették és jelentős költségtakarékossági intézkedéseket vezettek be. 2010-re ismét növekedést mutat, amely tartalmazza a javasolt osztalékfizetést.

A tőkefeszültség azt mutatja meg, hogy a saját tőkéhez képest milyen mértékben van jelen a külső finanszírozás. Minél kisebb a mutató, annál jobb. Ez azt jelenti, hogy alacsony arányban van jelen külső forrás a működés fenntartásához. A vállalkozás igyekszik saját tőkéből finanszírozni a működéséhez szükséges tőkét. 2012-re sikerül csaknem felére lecsökkenteni a mutató értékét, ami részben a kötelezettségek (hitelek) visszafizetésének volt köszönhető.

Elmondható a számszerűsített mutatók alapján, hogy a vállalkozás működése kielégítő. Stabil vagyoni helyzetet tükröz. Biztos saját tőkével rendelkezik, külső beavatkozásra nincs szükség, ami mindenképp pozitív egy vállalkozás számára.

5.1.3 Horizontális elemzési módszer

A vagyoni helyzet alakulásának vizsgálata a vertikális elemzés mellett végezhető az úgynevezett horizontális mutatószámokkal is. Az alábbi mutatók sorolhatók ide

- befektetett eszközök fedezete
- nettó forgótőke
- használhatósági fok.

A befektetett eszközök fedezettségének matatója a vállalkozás pénzügyi biztonságának megítélésére szolgál és azt a finanszírozási szabályt kell, hogy teljesítse miszerint a tartósan lekötött eszközöket teljes mértékben hosszú lejáratú forrásokkal kell finanszírozni, míg a forgóeszközöket csak részben. A mutató értéke annál kedvezőbb minél nagyobb értéket mutat.

3. számú táblázat *Befektetett eszközök fedezetének alakulása*

Megnevezés	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.
„A” változat	96,29 %	103,85 %	115,67 %	111,26 %	115,89 %
„B” változat	104,79 %	107,12 %	118,94 %	113,56 %	115,90 %

Forrás: Saját készítés a Marylla Kft beszámolója alapján

Mindkét mutató növekvő tendenciát mutat. Az első mutatónál (csak saját tőkét vesz figyelembe) nem határozható meg általánosan elvárt érték az sokkal inkább időbeli adatokkal történő összehasonlításra alkalmas. Ennél a változatnál is jól szembetűnik a javuló tendencia. 2008-ról 2012-re 19,6%-os növekedés látható. A folyamatos emelkedést elsősorban a saját tőke növekedése produkálta, de az is hozzájárult, hogy a befektetett eszközök mértéke csökkent. 2009-2010-re a befektetett eszközök visszaesését a tárgyi eszközök okozták nagymértékben. Ez annak köszönhető, hogy 2009-től jelentős beruházás nem volt a vállalatnál, illetve a tárgyi eszközök mértéke is visszaesett, ami elsősorban az eszközök elhasználódásának, selejtezésének eredménye. A második mutató a saját tőke mellett az idegen tőkével is foglalkozik ahol az elvárt minimális nagyságrend a 100%. Általánosságban a mutató kedvezőnek mondható. Minden évben 100%-ot meghaladó a mértéke. Összességében a források lejáratára és az eszközök megtérülésére a mutatók alapján összhangban van.

Az eszközök és források összhangjának értékeléséhez a *nettó forgótőke* nagyságának elemzése is nagy segítséget nyújthat. Értékét a forgóeszközök és a rövid lejáratú kötelezettségek különbségeként kaphatjuk meg. A nettó forgótőke megmutatja, hogy a forgóeszközöknek mekkora része az, amelyet tartós forrásokkal finanszíroznak. Ennek figyelemmel kísérése azért fontos, mert a „finanszírozási aranyszabály” azt mondja ki, hogy tartós forrást nem lehet rövid lejáratú hitelekkel finanszírozni.

4. számú táblázat: *A nettó forgótőke alakulás az évek során (adatok E Ft-ban)*

	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.
Nettó forgótőke	10.210	16.371	41.313	53.656	51.624

Forrás: Saját készítés a beszámolók alapján

A nettó forgótőke nagyságát az is befolyásolja, hogy az adott vállalkozás milyen tevékenységet végez. A mutató értékének növekedése azt jelenti, hogy csökken a rövid lejáratú kötelezettségek szerepe a forgóeszközök finanszírozásában. Ez a pénzügyi egyensúly növekvő stabilitását is kifejezheti. Látható, hogy a cég nettó forgótőkéje pozitív és elég magas, amiből arra lehet következtetni, hogy a vállalat képes visszafizetni rövid lejáratú kötelezettségeit anélkül, hogy meg kellene válnia befektetett eszközeiktől, amelyeket csak nagy veszteségek árán lenne képes elérni.

5.2 A pénzügyi helyzet vizsgálata

A vállalkozás gazdálkodásáról, pénzügyi, jövedelmi helyzetéről, a vállalkozást jellemző problémákról, eredményekről a pénzügyi elemzés során nyerhetünk hasznos információkat. Ez az egyik legfontosabb elemzési terület. Mind a vállalkozás vezetése, mind pedig a külső szereplő (hitelezők, szállítók) érdekeltek a pénzügyi helyzet naprakész ismeretében.

A vagyoni helyzet elemzése mellett fontos foglalkozni egy vállalat pénzügyi helyzetével is. A pénzügyi elemzés olyan eljárások, vizsgálati módszerek felhasználásával történik, amelyek alkalmasak a vállalkozás eszköz és forrás állományának, eredményének vizsgálatára. Ezt többnyire horizontális mutatószámokkal, valamint likviditási mérleg segítségével értékelhetjük.

A pénzügyi helyzet elemzése mutatószámokkal történhet

- hosszabb távra, amely az adósságállományra vonatkozó mutatók alakulásának változását vizsgálja, valamint
- rövid távra vonatkozóan, amely a likviditási mutatók nagyságának változását vizsgálja.

A pénzügyi teljesítmény értékeléséhez használt mutatók, viszonyszámok alapvetően az éves beszámoló adataira támaszkodnak, a múltbeli gazdasági tevékenységről adnak

tájékoztatást. Könnyen számolhatók, értelmezhetők, ugyanakkor nehéz a vállalkozás jövőbeni teljesítményére vonatkozó következtetéseket levonni.

A vállalat pénzügyi elemzése során alkalmazott mutatószámok főbb csoportjai:

- adósságállományra vonatkozó mutatók (hosszú távú pénzügyi helyzet mutatói)
- tőkeáttételi mutatók
- likviditási mutatók

A mutatószámok rávilágítanak a vállalkozás erősségeire, gyengeségeire és lehetőséget biztosítanak a különböző időszakok teljesítményeinek összehasonlításaira. Azonban vigyázni kell a számításoknál, hiszen torz adatok felhasználásával rossz eredményeket kaphatunk.

5.2.1 Az adósságállomány vizsgálata

Adósságállomány alatt az egy évnél hosszabb lejáratú kötelezettségeket értjük, amely a hosszú lejáratú, valamint a hátrasorolt kötelezettségek összegét tartalmazza. Az értékelés alapja lehet

- az adósságállomány, mint hosszú lejáratú idegen forrás és az összes tartós forrás arányának számszerűsítése, valamint
- az adósságállomány fedezettségének meghatározása.

Az alábbi táblázat a számszerűsített tőkeáttételi mutatókat tartalmazza, amelyek segítséget nyújtanak a vállalat adósság vizsgálatára.

5. számú táblázat: *Tőkeáttételi mutatók alakulása*

Megnevezés		2008	2009	2010	2011	2012
Adósságállomány	<i>e Ft</i>	18.800	6.838	6.804	5.294	27
Adósságállomány aránya	%	8,11	3,05	2,75	2,02	0,01
Saját tőke aránya	%	91,89	96,95	97,25	97,98	99,99
Adósságállomány fedezettsége	%	1133,09	3177,19	3542,77	4844,05	982162,96
Eladósodottság foka	%	31	26	25	25	19

Forrás: Saját készítés a Marylla Kft beszámolóinak alapján

Az adósságállomány és az összes tartós forrás egymáshoz való viszonyításával kapjuk meg az úgynevezett adósságállomány arányát. A mutató számításakor figyelembe kell venni a hosszú lejáratú kötelezettségek tartalmát. A mutatószámnak elfogadott minimális-maximális értéke nincsen. Segítségével a tartós források összetételét vizsgálhatjuk. A táblázatból jól látszik, hogy a vállalkozás működése során az adósságállomány folyamatosan csökken, majd 2012-re szinte teljesen eltűnik, jelentéktelen mértéket mutat. Véleményem szerint ez a változás mindenképpen kedvezőnek mondható. Az a következtetés vonható le, hogy a vállalkozás az évek folyamán törlesztette hosszú lejáratú tartozásait és a működését saját tőkéből finanszírozza. A növekvő értékek sem feltétlenül jelentenének pénzügyi gondokat, hiszen egy nagyobb fejlesztés hatására, beruházási hitelfelvétel következményeként erőteljes erősödést figyelhetnénk meg. Ez okból mindenképp szükséges vizsgálni a hosszú lejáratú kötelezettségek tartalmát.

A fent említett mutató komplementere a saját tőke aránya. Ez a mutató megmutatja, hogy a vállalkozás mennyire van eladósodva, illetve mekkora a vállalaton belüli saját tőke. A saját tőke arányának változása több okra vezethető vissza. Nőhet a mutató, ha tulajdonosok tőkét fektetnek be vagy rejtett tartalékokat oldanak fel, csökkenést mutat abban az esetben, ha kölcsönt vesz fel a vállalkozás illetve rejtett tartalék képzése esetén. Abban az esetben, ha a mutató eléri a 100%-ot akkor kiválónak minősíthető és az ehhez az értékhez való közeledés mindenképp kedvező. A Marylla Kft-nél ez a mutató 2012-ben csaknem kiválónak mondható, hiszen csak 0,01%-on múlt, hogy eléri a maximumot. A vállalkozás hosszabb távon a saját forrásaira támaszkodik. A saját tőke és az adósságállomány közti kapcsolatot vizsgálhatjuk az adósságállomány fedezettsége mutatóval is. Ennek a mutatónak az értékelése csaknem ugyanaz, mint az előzőeké. Ez a mutató 2012-ben volt a legmagasabb. A 2008-as évi adat csaknem tízszerese, ami mindenképp kedvező.

Az eladósodottság foka megmutatja, hogy a vállalkozás eszközei milyen mértékben vannak leterhelve kötelezettségekkel, azaz pénzügyi értelemben mennyire függ a külső finanszírozástól. Minél magasabb ez az arány, annál kedvezőtlenebb a vállalkozás gazdasági háttere. A mutató alakulását befolyásolja, hogy a vállalkozás vesz-e fel kölcsönt, pótlólagos céltartalékokat képeznek-e vagy esetleg a tulajdonosok tőkét fektetnek be a vállalkozásba. Az elfogadható érték 70% alatti, míg az optimális a 30-

40% alatti érték. A Kft-nél megfigyelhető a mutató javulása és ez is alátámasztja a vállalkozás biztosnak mondható pénzügyi helyzetét.

Összességében elmondható, hogy a vállalat nem rendelkezik jelentős összegű hosszú lejáratú kötelezettségekkel, ami megkönnyíti a működését, hiszen nem fenyegetik fizetési nehézségek és pénzügyi helyzete is stabilnak, biztosnak mondható. A hosszú lejáratú kötelezettségek jelentős mértékű visszaesése a felvett hitelek teljesítéséből adódóan történt. Jelentős összegű saját tőkével rendelkezik, ami folyamatos növekedést produkál.

5.2.2 Likviditási mérleg és mutatók értékelése

A likviditást két megközelítésben vizsgálható: egyrészt, mint fizetőképesség másrészt, mint pénzzé tehetőség. Az üzleti életben fizetőképességet jelent. A vállalkozás azon képességét mutatja, hogy fizetési kötelezettségeinek minden időpontban eleget tud-e tenni. Abban az esetben, ha a vállalkozás nem tud eleget tenni, akkor fizetéseképtelenné válik. A likviditási hiány a cég tönkremeneteléhez vezethet. Hosszabb távon ezért nagyon oda kell figyelni ezeknek a mutatóknak az alakulására. Rövid ideig még fennállhat likviditási probléma, de azt minél előbb orvosolni kell.

5.2.2.1 Likviditási mutatók

A likviditási helyzet értékelése az egy éven belül esedékes kötelezettségek és a likvid eszközöknek az összehasonlítását jelenti. A likviditás vizsgálható rövid és hosszú távra egyaránt. A vállalkozás likviditásának vizsgálata során számítható mutatók:

- likviditási ráta
- likviditási gyors ráta
- pénzeszköz likviditás

A vállalkozás vezetői számára készíthető úgynevezett likviditási terv, amely megmutatja, hogy mely területeken várható átmeneti likviditási hiány és hol szükséges beavatkozás. A likviditási hiány fellépése esetén néhány óvintézkedést tudnak tenni a vállalkozások. Ilyenek például:

- kiadások csökkentése, esetleges elhalasztása

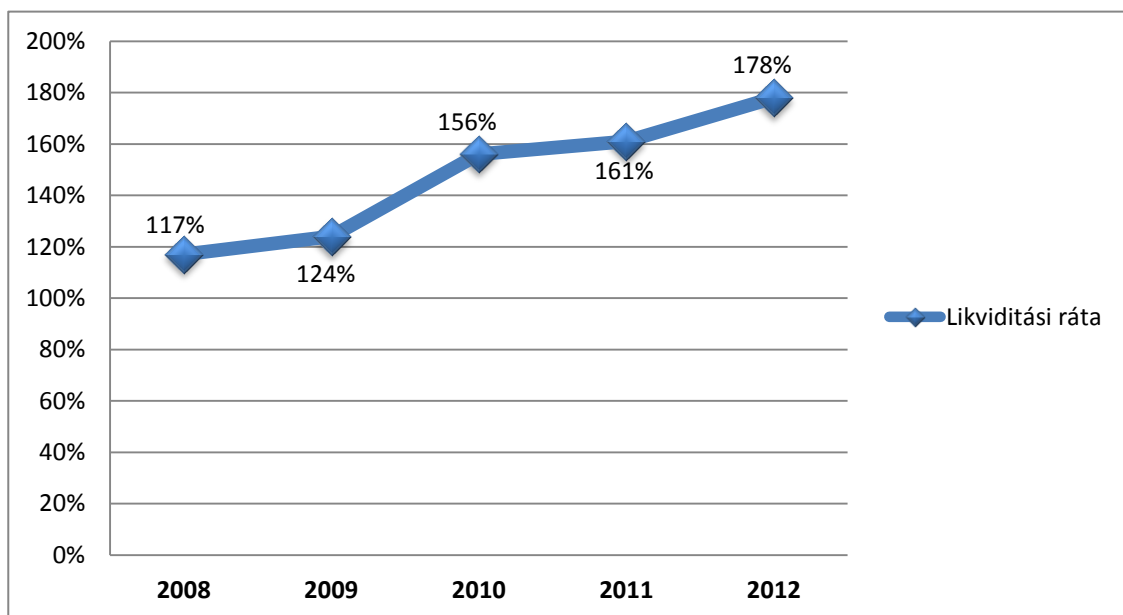
- árbevételek növelése
- optimálisabb kapacitás kihasználás
- termelés növelése

A likviditási mutatók rövid távú likviditást vizsgálnak. A leggyakrabban számított mutató a likviditási ráta, amelynek számításánál figyelembe kell venni a forgóeszközök teljes értékét.

$$\text{Likviditási ráta} = \frac{\text{Forgóeszközök}}{\text{Rövid lejáratú kötelezettségek}}$$

Értékének alakulásáról, változásáról a következő ábra szolgáltat információkat.

9. számú ábra: *Likviditási ráta alakulása*

Forrás: Saját készítés a Marylla Kft. kiegészítő melléklete alapján

A mutató azt fejezi ki, hogy a likvid eszközöknek tekintett forgóeszközök hányszorosan fedezik az éven belül esedékes kötelezettségeket. Ez a mutató jellemzi általánosan a vállalkozás fizetőképességét, ezért érdemes a figyelembe vett forgóeszközöket leszűkíteni. Ha a mutató értéke kisebb, mint 100% fennáll a fizetési képesség veszélye.

Az ábrából könnyen leolvasható, hogy a mutató értéke növekszik a Marylla Kft.-nél. A vizsgált időszakokban a forgóeszközök aránya meghaladja a rövid lejáratú kötelezettségek arányát. 2008-ban még „csak” 117 % volt ez 2012-re 65%-os növekedést mutat. A mutató folyamatos növekedése biztosítja a cég vezetőségét arról, hogy nem fenyegeti likviditási hiány a vállalkozást.

Felmerül a kérdés, hogy vajon jó-e ha a vállalkozás túl sok likvid eszközzel rendelkezik?

Érvek és ellenérvek, hogy miért jó és miért nem.

- + Következetes likviditáskezelhetőségekkel egy vállalkozás olyan lehetőségeket teremthet magának, amely segítségével gyorsan és jövedelmezően alkalmazkodhatna a piaci változásokra. Előnyt szerezhethet ez által a versenytársakkal szemben, mivel ha nagyobb beruházásra lenne szüksége likvid eszközökkel rövidebb idő alatt pénzhez juthatna.
- Az úgynevezett „otthon tartott” pénz hosszú távon egyáltalán nem kedvező és nem is jövedelmező. A befektetett pénz előnye ezzel szemben, hogy kamatozik és ebből a vállalkozásnak bevétele keletkezik.
- + A sok likvid eszköz biztonságot nyújt a vállalkozás számára, alacsony kockázatot vonz magával.
- Az alacsony kockázat azonban egyenlő az alacsony hozammal.

Fontos kérdés a mennyiség mellett, hogy a vállalat milyen arányban ossza meg a likvid és nem likvid eszközöket. A likvid eszközök arra tökéletesen szolgálnak a vállalkozásnál, hogy hirtelen fizetési kötelezettség felmerülése esetén gond nélkül teljesíteni tudja majd. Véleményem szerint tevékenységtől függ az arány megfelelő megállapítása, de a világbank és a legtöbb kereskedelmi bank 130-150%-os szintet tart elfogadhatónak. A vállalkozás maga dönti el, hogy mennyi likvid eszközt gondol elengedhetetlennek és mennyit tart ténylegesen. Sok minden befolyásolhatja ezt a döntést. Többek között az adott gazdasági piac helyzete, valamint mennyi fizetési kötelezettsége van a vállalkozásnak a közeljövőben.

A Kft.-nél a likvid eszközök aránya elfogadható mértékűnek tekinthető és az utolsó években azt meg is haladta. Nagy figyelmet kell fordítaniuk arra, hogy a ténylegesen

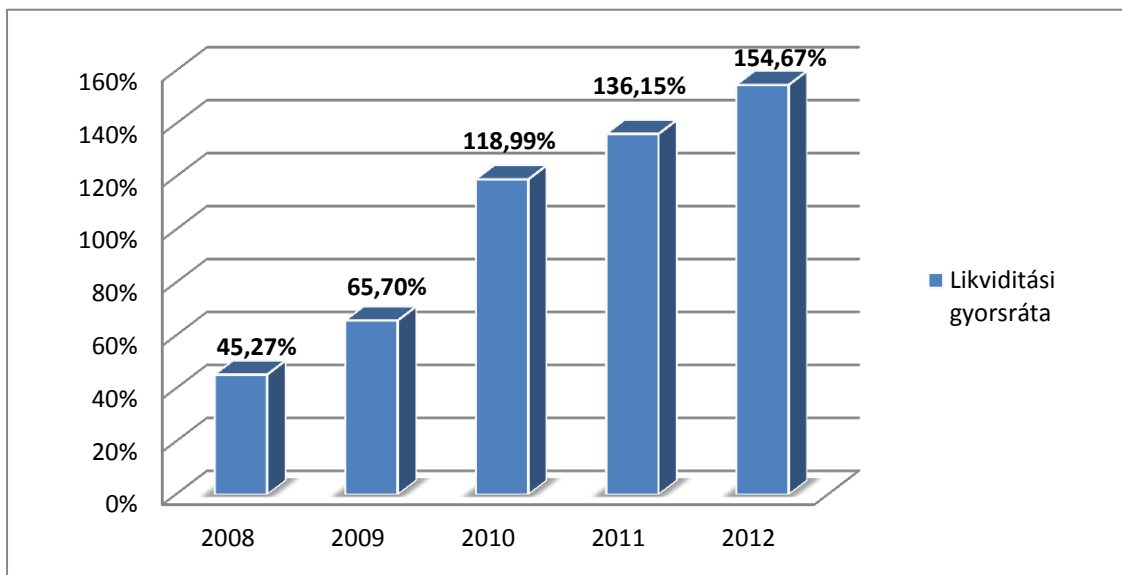
szükséges likvid eszközöknél ne legyen több a vállalkozásnál. Abban az esetben, ha a mutató értéke továbbra is túl magas érdemes új döntéseket hozni.

A likviditási ráta mellett érdemes számszerűsíteni a likviditási gyorsrátát is.

$$\text{Likviditási gyorsráta (\%)} = \frac{\text{Forgóeszközök- Készletek}}{\text{Rövid lejáratú kötelezettségek}}$$

Ez a mutató a likvid eszközöket szűkíti az alapján, hogy a legkevésbé likvid eszközöket, azaz a készleteket elhagyjuk. Ez mutató fontos, mert a vállalkozáson belül lehetnek olyan eszközök, amelyek pénzzé tehetősége nem olyan egyszerű. A likviditási ráta mutatóval szemben érzékenyebben reagál a finanszírozási gondokra. A mutató változását egy oszlopdiaagrammal mutatnám be.

10. számú ábra: A likviditási gyorsráta alakulása az elmúlt 5 évben

Forrás: Saját készítés a beszámolók alapján

Nagy meglepetés nem mutatkozik az ábrán, hiszen a mutató követi a likviditási ráta növekvő tendenciáját. A mutató értéke annál jobb, minél magasabb. Jól látszik, hogy 2008-ban a likvid eszközök nagy részét a készletek tették ki. A vállalkozásnál ekkor nagyon magas volt a befejezetlen termelés és félkész termékek száma. Majd a következő években folyamatosan kivezették a könyveikből és a készletek mértéke több mint felére csökkent. A likviditási gyorsráta ezután növekedésnek indult és a forgóeszközök nagy részét már nem a készletek, hanem a követelések tették ki. Az

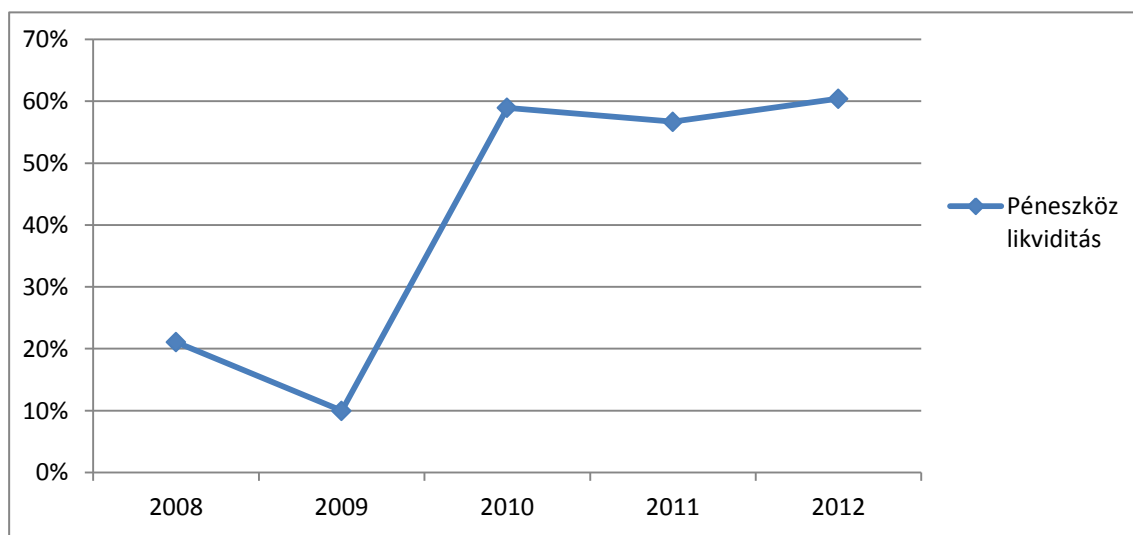
átlagosan elfogadott 100%-os értéket 2010-től meghaladja, ami mindenképpen kedvező. A Kft. a készletek nélkül is abszolút likvidnek mondható.

A fent említett mutatókon kívül számolható még az úgynevezett pénzeszköz likviditási mutató is. Ennél a számításnál a forgóeszközök közül csak a pénzeszközöket vesszük figyelembe.

$$\text{Pénzeszköz- likviditás} = \frac{\text{Pénzeszköz}}{\text{Rövid lejáratú kötelezettség}}$$

A pénzeszköz likviditási-mutató a rövid lejáratú kötelezettségek azonnali kielégítésre szolgál. A minimálisan elvárható érték 20%. A változásokat vonal-diagram segítségével szemléltetném.

11. számú ábra: A pénzeszköz likviditás alakulása

Forrás: Saját készítés a beszámoló adatai alapján

Értéke a vállalkozásnál elég változatosan alakult. 2008-2009-ben a mutató értéke nagyon kicsi volt szinte a minimális értéket sem érte el, amelynek elsődleges oka a már fent említett gazdasági válság. Másik kiváltó ok, hogy a pénzeszköz készlet nagymértékű visszaesést mutat. A rövid lejáratú kötelezettségeknél változás elhanyagolható volt. Az alacsony érték nem feltétlenül kedvezőtlen, hiszen az azonnal esedékes rövid lejáratú kötelezettségeknek megfelelő pénzeszköz tartása elegendő. Majd 2010-re hatalmas ugrás figyelhető meg. Ez a pénzkészlet növekedésének köszönhető.

5.2.2.2 A likviditási mérleg

Egy vállalkozás pénzügyi helyzetének elemzését a számos mutató mellett likviditási mérleggel is elvégezhetjük. A likviditási mérleg olyan kimutatás, amely az eszközöket pénzzé tehetőségük (mobilitásuk), a forrásokat esedékességük szerint csoportosítja. Segítségével megállapíthatjuk a vállalkozás fizetőképességét valamint, hogy fennáll-e az úgynevezett pénzügyi egyensúly. Összeállítása a beszámoló mérlegének átrendezésével történik tehát statikus szemléletű. Attól függően, hogy az eszköz- és forrásoldalt hány csoportba soroljuk, megkülönböztetünk

- négyfokozatú
- négynél több fokozatú likviditási mérleget.

A négyfokozatú mérleg összeállítása nem egy bonyolult feladat, míg a négynél több fokozatú már nagyobb kihívást jelent. Az elkészítéséhez szükség van a mérleg adatait alátámasztó kiegészítő információkra pl. leltár, analitikus nyilvántartások. Felépítését az alábbi táblázat mutatja.

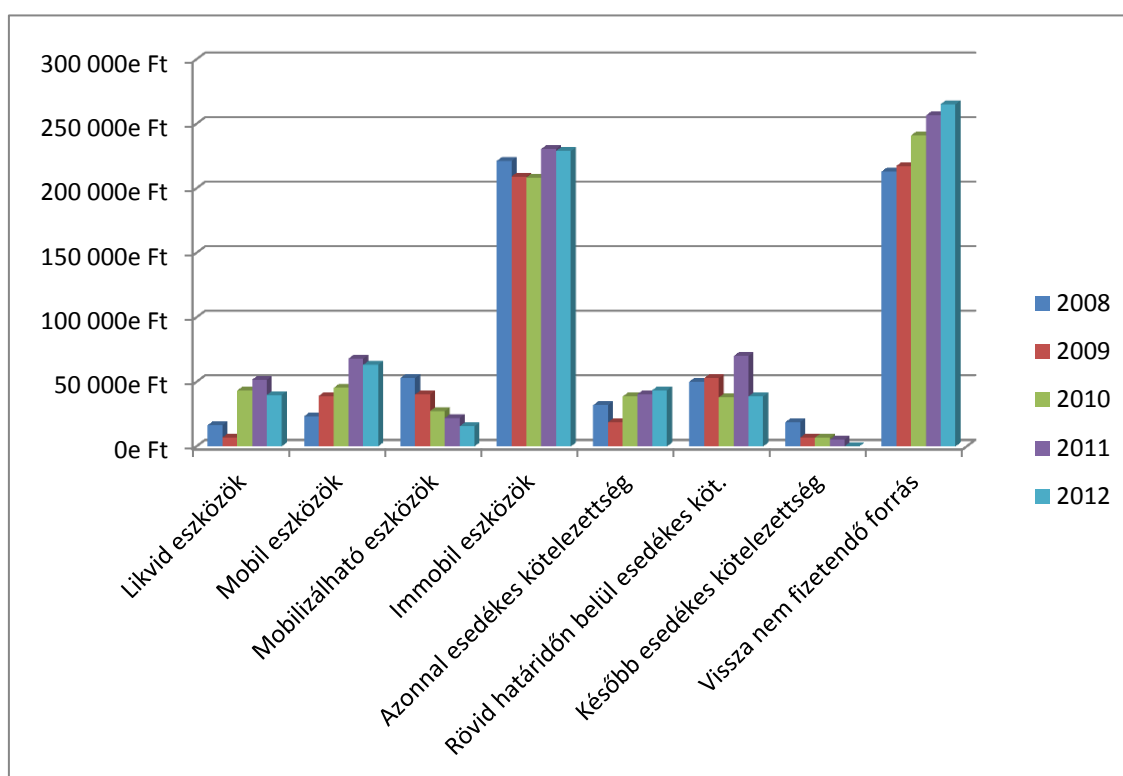
6. számú táblázat: *Likviditási mérleg felépítése*

Likviditási Mérleg	
ESZKÖZÖK	FORRÁSOK
I. Likvid eszközök	I. Azonnal esedékes kötelezettségek
II. Mobil eszközök	II. Rövid lejáratú kötelezettségek:
III. Mobilizálható eszközök:	III. Később esedékes kötelezettségek
IV. Immobil eszközök:	IV. Vissza nem fizetendő források:

Forrás: Dr. Bíró Tibor- Kresalek Péter- Dr. Pucsek József- Dr. Sztanó Imre: A vállalkozások tevékenységének komplex elemzése

Az eszköz és forrás oldalon 4-4 fokozat található. A fokozatokba való besorolás nagyvonalúan történik. Az első fokozat a leglikvidebb eszközöket és a leghamarabb esedékes fizetési kötelezettségeket tartalmazza. A negyedik fokozat a legnehezebben pénzzé tehető eszközöket tartalmazza. A mérleggel való pénzügyi elemzés a múlt folyamatait és hatásait vetíti előre. A fokozatok göngyölítésével kaphatjuk meg az elemzést segítő adatokat és segítségével összevethető az eszköz- és forrásoldal.

12. számú ábra A likviditási mérleg fokozatainak alakulása 2008-2012 között

Forrás: Saját készítésű likviditási mérleg adatai alapján

Az ábra az egyes fokozatok alakulását mutatja. Jól megfigyelhető, hogy a legmagasabb arányban az immobil eszközök és a vissza nem térítendő források vannak. Értékük közel azonos a mérlegen belül. Legkisebb részt a később esedékes kötelezettségek teszik ki. A likvid eszközök értéke 2008-2009-ben nagyon alacsony volt az azonnal esedékes kötelezettségekhez viszonyítva.

Az egyes fokozatok göngyöltett adatait az alábbi táblázat tartalmazza.

7. számú táblázat: A likviditási mérleg fokozatainak göngyöltett adatai 2008-2012-ben

Adatok E Ft-ban

	I.fokozat		I-II.fokozat		I-III.fokozat	
	<i>Eszközök</i>	<i>Források</i>	<i>Eszközök</i>	<i>Források</i>	<i>Eszközök</i>	<i>Források</i>
2008	16 469	31 934	39 693	82 104	92 704	100 904
2009	6 945	18 614	46 050	71 402	86 300	78 240
2010	43 347	38 641	88 673	76 555	116 015	83 359
2011	51 694	40 481	119 672	110 457	141 713	115 751
2012	39 906	43 565	102 092	82 232	118 621	82 259

Forrás: Saját készítésű likviditási mérleg adatai alapján

A táblázat összefoglalva tartalmazza a vizsgált időszak likviditási mérlegének göngyöltett adatait, fokozatonként tagolva. Az *első fokozat* az azonnali fizetőképességet mutatja, amely a vállalkozásnál az első két vizsgált évben nem volt túl bízható. Az azonnali kötelezettségek jóval meghaladták a pénzeszköz készletét a vállalkozásnál. Abban az esetben, ha a források meghaladják az eszközök mértékét forrástöbbletről beszélünk, ami likviditás hiányt is jelent. 2010-től azonban fordult az összetétel és eszköztöbblet, vagyis likviditási többlet alakult ki.

Az *első - második fokozat* a rövid távú fizetőképességet mutatja meg. Itt is megfigyelhető, hogy a vállalkozás 2008-2009-ben átmeneti likviditási hiánnyal küzdött, amelyet 2010-től sikerült leküzdenie.

Az *első- második- harmadik fokozat* együttesen a hosszú távú fizetőképességet mutatja meg. Itt már nem figyelhető meg akkora eltérés az eszköz és források között. A táblázatból jól látszik, hogy 2008 kivételével a vállalkozásnál likviditási többlet van. Abban az esetben, ha a vállalkozás fenn tudja tartani a likviditási mérleg jelenlegi felépítését, akkor a későbbiekben sem kell aggódniuk, hogy fizetésekképtelenné válnak.

A likviditási mutatók és a likviditási mérleg számszerűsítésével elmondható, hogy a vállalkozás nem küzd likviditási problémával. Likvid eszközeinek aránya biztosítja a fizetési kötelezettségek teljesítését.

6 A Marylla Kft. eredménykimutatásának elemzése

Az eredménykimutatás egy adott időszak bevételeit és ráfordításait mutatja be. A vállalkozások két típus közül választhatnak

- összköltség eljárású, valamint
- forgalmi költség eljárású közül.

A 3. fejezetben már említettem, hogy a Marylla Kft összköltség eljárású „A” változatú eredménykimutatást készít. A következő részekben ennek segítségével végezném el a jövedelmezőség illetve hatékonyság elemzését.

6.1 Jövedelmezőségi mutatók

A vagyoni pénzügyi helyzet átfogó elemzése mellett a jövedelmezőség is fontos szerepet játszik. Kifejezi a vállalat működésének eredményességét. Egy vállalkozás működése akkor mondható eredményesnek, ha pozitív adózás előtti eredményt ér el. Ezt abban az esetben tudja elérni, ha az értékesítés árbevétele és az egyéb-, rendkívüli- valamint pénzügyi bevételei az értékesítés költségeit meghaladja.

A vállalkozásnak a kiegészítő mellékletben általánosan értékelnie kell az adott év eredményességét, amelyhez mutatókra van szüksége. A mutatók meghatározása során valamilyen vetítési alapot használunk, amelyet a vállalkozás saját döntése szerint választhat. Ilyen lehet többek között

- az értékesítés nettó árbevétele
- saját tőke
- összes eszköz
- személy jellegű ráfordítás
- MSZE stb.

A leggyakrabban használt jövedelmezőségi mutatók

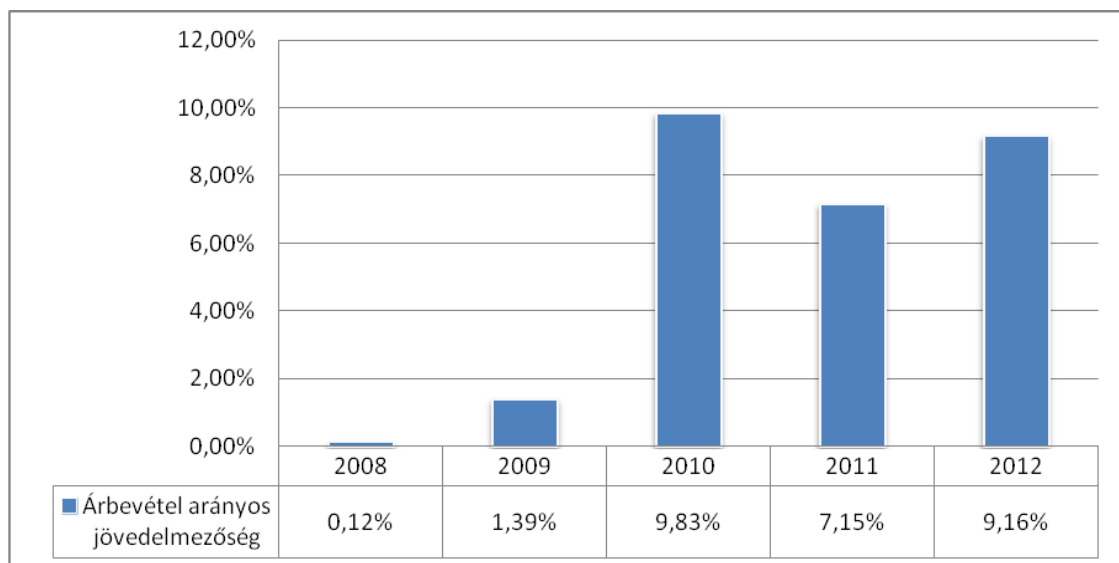
- az árbevétele arányos jövedelmezőség (%)
- tőkearányos jövedelmezőség (%)
- élők munká-arányos jövedelmezőség
- eszközarányos jövedelmezőség
- erőforrás arányos (komplex) jövedelmezőség

Egy- egy mutatónál több féleképpen számolhatunk. A vállalkozás dönti el, hogy melyik számítási módot alkalmazza a szerint, hogy melyik jellemzi leginkább a vállalat működését. A mutatók számszerűsítésénél fontos követelmény, hogy az eredménykategóriák és a vetítési alapok összhangban legyen egymással.

Az első mutató, amellyel foglalkoznánk az *árbevétel arányos jövedelmezőség*. A mutató azt fejezi ki, hogy a vállalkozásnál 100 Ft eredmény produkálásához mekkora árbevétel elérése szükséges. A mi esetünkben az adózás előtti eredmény és az összes bevételnek kell egymással szemben állnia.

$$\text{Árbevétel arányos jövedelmezőség} = \frac{\text{Adózás előtti eredmény}}{\text{Összes árbevétel} + \text{összes bevétel}}$$

13. számú ábra: Az árbevétel arányos jövedelmezőség alakulás

Forrás: Saját készítés az 2008-2012 eredménykimutatás adataiból

Az ábrából jól látszik, hogy 2008-2009-ben elég gyenge volt a vállalkozás jövedelmezősége. Kiváltó oka lehet, hogy az árbevétel jelentős mértékben lecsökkent a korábban említett válság miatt. A megrendelések száma is óriási arányban csökkent és 4 hónapos gyártási szünetet rendeltek el, valamint nagymértékű létszámleépítés történt. Közel 130 ember vált munkanélkülivé. Az értékesítés nettó árbevételének csökkenést elsősorban a belföldi értékesítés visszaesése okozta. 2010-től az árbevétel 65%os növekedést produkált, ami hozzájárult a jövedelmezőség erősödéséhez és ez mutatkozik

az adózás előtti eredmény növekedésében is. A növekedéshez hozzájárult, hogy a mutatóhoz használt bevételek nagyobb ütemben nőttek, mint a ráfordítások.

A következő mutató amellyel foglalkoznánk a *tőkearányos jövedelmezőségi* mutató. Ennél a mutatónál az egységnyi saját tőkére jutó eredményt vizsgáljuk. Egy vállalkozásnál számítható

- tőkearányos adózás előtti eredmény
- tőkearányos adózott eredmény (ROE)
- tőkearányos korrigált adózás előtti eredmény
- befektetett tőke hozama (ROIC), valamint
- tőkearányos üzemi eredmény.

A legfontosabb mutató a tőkearányos adózott eredmény (később: ROE), amely információt szolgáltat az osztalékfizetés lehetséges mértékéről és a tőkegyarapodásról. A ROE mutató jelentősége abban rejlik, hogy szoros kapcsolatban áll a menedzsment érdekeltségi rendszerével. Gyakran használják más vállalkozásokkal való összehasonlításra.

8. számú táblázat: *Tőkearányos jövedelmezőségi mutatók*

Megnevezés	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.
Tőkearányos adózott eredmény(%)	0,23%	1,95%	17,34%	17,70%	20,1%
Tőkearányos üzemi eredmény	0,84%	8,40%	18,76%	15,44%	19,53%

Forrás: Saját készítés a Kft. beszámoló adatai alapján

Mindkét mutató értéke javulást mutat. A tőkearányos adózott eredménynél folyamatos növekedés figyelhető meg. Ennek oka, hogy az adózott eredmény intenzívebben emelkedett a saját tőkével szemben. A tőkearányos üzemi eredménynél 2011-re visszaesés figyelhető meg. Az üzemi eredmény csökkenéséhez az anyagjellegű ráfordítások jelentős mértékű növekedése járult hozzá, de ez összefüggésbe hozható a belföldi árbevétel jelentős mértékű növekedésével. A Samsonite-nak 2011-től szerződés alapján a számlázás anyagosan történik, tehát az elvégzett munkán kívül a felhasznált anyagot is tartalmazza. Azonban mivel bérmunkáról van szó a Samsonite szintén

anyagosan küldi a számlát, hiszen az anyagot ő biztosítja a termékek előállításához. Ennek a következménye volt az anyagjellegű ráfordítások hangsúlyos emelkedése.

Az élők munkafelhasználás jelentős szerepet játszik a vállalkozás működésében, ezért fontos az úgynevezett *élők munkafelhasználás-arányos jövedelmezőségi* mutatók számszerűsítése is. Itt is számos mutatót számolhatunk többek között: az 1 főre jutó üzemi eredmény, a bérrányos üzemi jövedelmezőség és az élők munkafelhasználás-arányos jövedelmezőség mutatóit.

Az 1 főre jutó üzemi eredmény kedvezően alakult az évek folyamán. A mutató számításakor az üzemi eredmény és a létszám adatok arányát vizsgáljuk. A számszerűsített adatokat az alábbi táblázat szemlélteti.

9. számú táblázat: Az 1 főre jutó üzemi eredmény változása 2008-2012 között

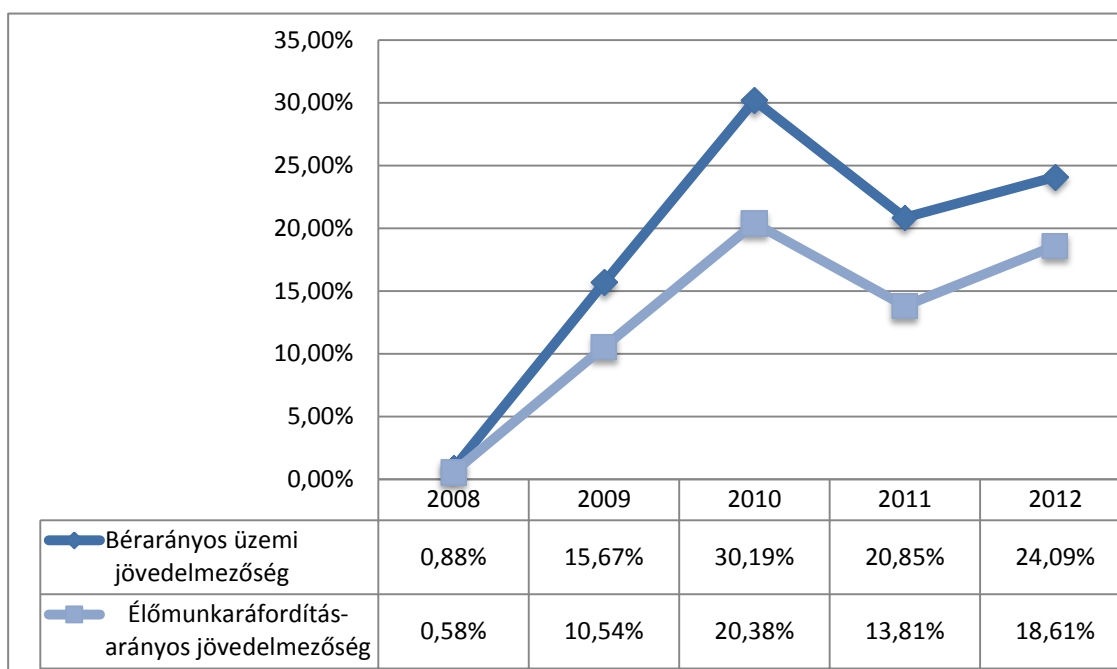
	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.
1 főre jutó üzemi eredmény (e Ft/ fő)	8,548	169,046	340,015	258,830	334,058

Forrás: Saját készítés a beszámolók alapján

A mutató 2009-re hatalmas változást mutat. Ennek oka, hogy a vállalatnál létszámleépítés volt a piaci helyzet és a gazdaság miatt, aminek köszönhetően a bérköltség felére esett vissza így a ráfordítások is csökkentek. A bevételek visszaesése kisebb mértékű volt, mint a ráfordításoké ezért az üzemi eredmény nem csökkent, így a mutató javulást mutat. 2011-ben munkaerő felvétel volt a cégnél, ezért csökkent a mutató értéke, hiszen a személy jellegű ráfordítások nőttek valamint befolyásolta még a korábban említett anyagköltség növekedés is.

Fontos még a bérrányos- és az élők munkafelhasználás-arányos jövedelmezőség számszerűsítése. Ez a két mutató realisabb, hitelesebb képet mutat a vállalkozás jövedelmezőségével kapcsolatban. A bérrányos üzemi jövedelmezőség a kifizetett bérre jutó eredményről ad információt. A két mutató alakulását a következő vonal-diagram szemlélteti.

14. számú ábra: *Élőmunkaarányos jövedelmezőségi mutatók*

Forrás: Saját készítés a beszámoló adatai alapján

A mutatók kedvezően alakultak, kivéve a 2011-es évet. Ott egy kis visszaesés figyelhető meg mivel a létszámbővítés kezdetlegesen nem járt eredmény-növekedéssel. Majd 2012-től ismét javulásnak indul a mutató értéke. A vállalkozásnál a mutatók alapján a fejlődés pozitív irányba halad. Tevékenysége viszonylag jövedelmezőnek mondható.

A következő nagy csoport a jövedelmezőségi mutatóknál az eszközök jövedelemtermelő képességét kifejező *eszközarányos jövedelmezőségi* mutatók. A mutató pontosságát különböző torzító tényezők befolyásolják, hiszen a számlálóban szereplő eredmény adatok egy időszak végső adataira vonatkoznak, míg a nevezőben szereplő eszközök egy fordulónapra. Számszerűsíthető fontosabb mutatók az eszközarányos nyereség (később: ROA), valamint az eszközmegtérülési mutató (később:ROI).

A legfontosabb ezek közül a ROA, amely a vállalat egészének eredményességét tükrözi. Megmutatja, hogy a vállalkozás eszköz állománya mekkora hozamot biztosít. Fontos a vállalat vezetősége, a hitelezők és a tulajdonosok számára is.

A Marylla Kft. termelő vállalkozás, ahogy korábban is említettem ezért elengedhetetlen számára a befektetett és forgóeszközök fellelhetősége a megfelelő működéshez.

10. számú táblázat: *Eszközarányos jövedelmezőségi mutatók*

Megnevezés	Számítási mód	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.
ROA(%)	Adózás előtti eredmény	0,16	1,43	12,88	12,4	15,66
	Összes eszköz					
ROI(%)	Adózott eredmény	0,16	1,43	12,88	12,2	15,34
	Összes eszköz					

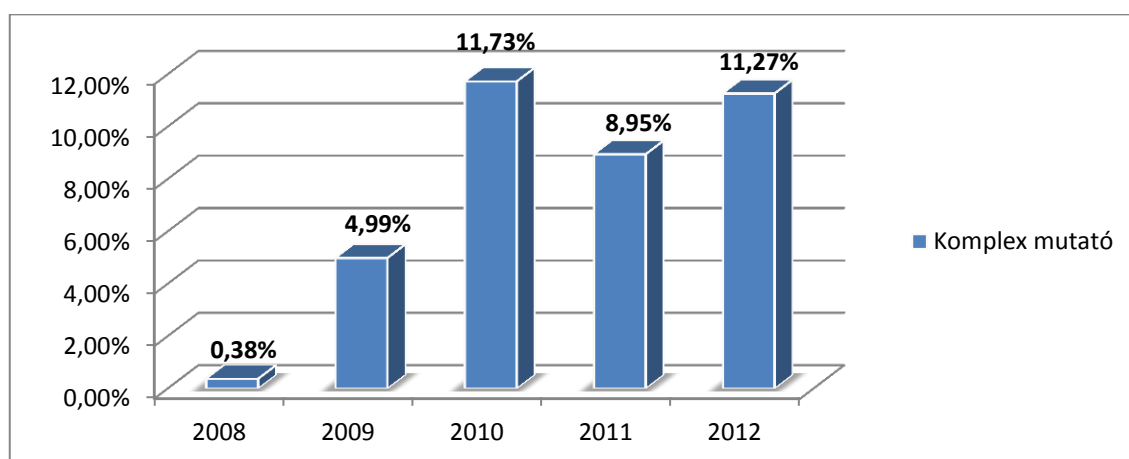
Forrás: *Saját készítés a Kft beszámolója alapján*

Az eszközarányos nyereség pozitívan alakult. Az adózás előtti eredmény növekedése nagyobb ütemben történt, mint az eszközöké. Az eredménynövekedést elsősorban az üzemi tevékenység kedvező változása hozta meg, amelyet a ráfordítások nagymértékű visszaesése idézte elő. 2010-2011 között azonban az eszközök mértéke emelkedett nagyobb mértékben, így ott egy kis csökkenés mutatkozik. 2012-től ismét erősödést tükröz a mutató.

Az eszközmegtérülési mutató eredményére se panaszkodhatunk, hiszen az is javulást mutat. 2008-2010 között a két mutató ugyanakkora értéket mutat. Ennek oka, hogy a Kft.-nek nem volt azokban az években adófizetési kötelezettsége, mivel az adóalap negatív volt. Az adóalap csökkentő tételek jelentősen meghaladták a növelő tételeket. Csökkentő tételekként jelentek meg a társasági adó szerinti értékcsökkenés, a munkanélküli foglalkoztatottak után igénybe vehető kedvezmények, valamint a szakképzett tanulók után igényelhető kedvezmények. Növelő tétel volt többek között a számviteli törvény szerinti értékcsökkenés, valamint az esetleges bírságok.

A *komplex jövedelmezőségi* mutatóval a lekötött eszközérték és a bérköltség jövedelmezőségének alakulását vizsgáljuk.

15. számú ábra: *Komplex jövedelmezőség alakulása*

Forrás: *Saját készítés a beszámolók alapján*

2008-ban a mutató értéke rendkívül alacsony volt ennek egyik oka, hogy a lekötött eszközökhöz és a bérköltséghez viszonyított üzemi eredmény nagyon alacsony volt, hiszen az árbevétel teljes egészét szinte elvitte a személy jellegű ráfordítások összege. A bevételek értéke jóval a ráfordítások alatt volt. Az évek folyamán sikerült ezt javítani és ezt tükrözi a mutató is.

Összességében elmondható, hogy a vállalkozás jövedelmezősége 2008-2009-ben viszonylag gyenge volt, de 2010-től a vállalkozás eredményessége javulásnak indult. A jövedelmezőségét a vállalkozás úgy tudná növelni, ha költségeit csökkentené. Ennek érdekében költségtakarékossági intézkedéseket kellene bevezetni. A vállalkozás működését a mutatókból levont következtetések alapján nem fenyegeti veszély a közeljövőben, ha így folytatja gazdálkodását.

6.2 A hatékonyság vizsgálata

A hatékonyság az erőforrások felhasználásának gazdaságosságát jelenti. Az elemzése során a tevékenység jellegétől függetlenül használhatunk olyan mutatókat, amelyek az egyes eszközcsoportok kihasználtságát fejezik ki. Felhasznált általános képlete a következő:

$$\text{Gazdasági hatékonyság} = \frac{\text{Hozam}}{\text{Felhasznált erőforrás}}$$

Számítható még ennek a mutató reciprokjával is. A tevékenység javulását mutatja abban az esetben, ha az adott teljesítményt kisebb erőforrás felhasználással érjük el, valamint adott erőforrás felhasználással nagyobb hozamot érünk el. A hatékonyság egy komplex mutató, ami azt jelenti, hogy nem lehet egyetlen mutatószámmal értékelni a vállalkozás hatékonyságát. Többféle szempontból lehet vizsgálni, mint például

- nemzetgazdasági
- vállalkozás
- vállalkozási részegységek szempontjából.

6.2.1 Hatékonyság általános értékelése

A hatékonyság értékelése általánosan az úgynevezett forgási mutatók segítségével történhet. Számszerűsíthetjük a fordulatszámot és a forgási időt napokban.

A fordulatok száma azt mutatja meg, hogy a készletnek az árbevétel eléréséhez hányszorosan kell megfordulnia. A forgási idő azt az időtartamot mutatja be, amely alatt egy körforgás végbemegy.

A vállalkozásnál a bérmunka jellege miatt ezeknek a mutatóknak a számszerűsített értéke nem mutatna lényeges, reális értékeket, hiszen a termeléshez szükséges anyagokat a vevő biztosítja a vállalkozás számára, így nem rendelkezik jelentős mértékű készlettel.

6.2.2 Komplex hatékonyság

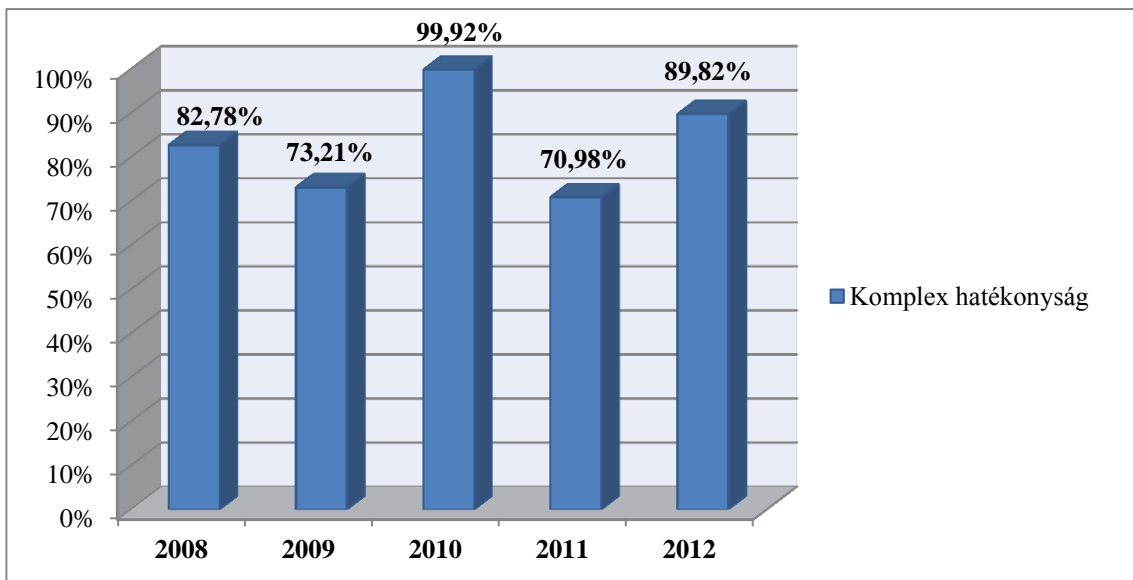
A komplex hatékonyság számszerűsítésénél ismerni kell a vállalkozás nettó termelési értékét is. Ehhez különböző termelési érték mutatókat is ismernünk kell. Az első a bruttó termelési érték, amely a tárgyidőszak teljes hozamértékét mutatja. A következő az anyagmentes termelési érték, amelyet csökkenteni kell az anyagköltséggel, valamint az anyagjellegű igénybevett szolgáltatások mértékével. Ez utóbbi csak kiegészítő adatok segítségével számszerűsíthető, hiszen nem önálló sor az eredménykimutatásban. Majd a végén eljutunk a nettó termelési értékhez, „*amely a vállalkozásnak a nemzeti jövedelemhez való hozzájárulását méri*”. A hatékonyságvizsgálatának egyik legfontosabb mutatója.

Az erőforrások felhasználásának együttes hatékonyságát az úgynevezett komplex hatékonyság mutatójával számszerűsíthetjük. A mutató megmutatja, hogy 100 Ft súlyozott lekötött termelési tényezőre mennyi termelési érték jut.

$$\text{Komplex hatékonyság} = \frac{\text{Nettó termelési érték}}{0,15 \times \text{nettó lekötött eszköz érték} + 1,8 \times \text{bérktg}}$$

A 0,15 és az 1,8 átlagos hozamkövetelményt mutat meg az egyes erőforrásokkal szemben, de alapvetően a nagyságukat a vállalkozás határozza meg.

16. számú ábra: *A komplex hatékonysági mutató*

Forrás: Saját készítés a beszámolók és a főkönyvi kivonat adataiból

A mutató elfogadható értéke az 1 feletti érték. Ez azt jelentené, hogy a felhasznált erőforrások összességében produkálják azt a hozamot, amelyet a vállalkozás elvárt. A mutató sajnos azt mutatja, hogy a vállalkozásnak egyik évben sem sikerült elérni az elvárt hozamot. Némi javulás mutatkozott 2010-ben, de a következő évben ismét romlott. Önmagában azonban ez a mutató nem alkalmas a működés hatékonyságának vizsgálatára. Szükséges az egyes erőforrások hatékonyságának részletes elemzése. Ehhez nyújtanak segítséget a parciális hatékonysági mutatók.

6.2.3 Parciális hatékonysági mutatók

A komplex mutató egy átfogó képet ad a vállalkozás hatékonyságáról, a parciális mutatók azonban részletesebb vizsgálatot tesznek lehetővé. Számszerűsíthető mutatók

- élőmunka-hatékonyság
- bérhatékonyság
- eszközhatékonyság
- termelési költség szint
- tőkehatékonyság mutatók.

A gyakorlatban a termelés hatékonyságának vizsgálata során a különböző erőforrások hatásfokát külön-külön is vizsgálhatjuk. A mutatókat egy táblázatba összefoglaltam

11. számú táblázat: Parciális hatékonysági mutatók

Megnevezés	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.
Élőmunka-hatékonyság	1816,10	2057,90	3064,68	4126,77	3637,63
Bérhatékonyság	1,09	1,04	1,37	0,94	1,37
Eszközhatékonyság	1,53	0,94	1,55	1,21	1,69
Termelési költség szint (%)	98,99	104,53	85,82	89,55	86,91
Tőkehatékonyság	1,79	1,02	1,69	2,46	2,13

Forrás: Saját készítés a beszámoló adatai alapján

Az *élőmunka-hatékonyság* számszerűsítésénél különböző torzító tényezőkkel találkozhatunk. Ilyenek például a termékszerkezet eltolódás, a külső kooperációs eltérő mértéke. Ezek befolyásoló hatásait külön kell elemezni. A vállalkozásnál ez a mutató kedvezőnek mutatkozik. Az emberi erőforrásait egyre hatékonyabban ki tudja használni. A munkaerőt a megfelelő ösztönzési rendszer kialakítása segítségével lehet ösztönözni.

A *bérhatékonyság* is befolyásolhatja a hatékonyság alakulását. A bérhatékonyság a vállalkozásnál kifizetett bér új értéket létrehozó képességét fejezi ki. Az élőmunka-felhasználás költségei nem csupán a bérköltség, ezért a személy jellegű ráfordításokat vettem figyelembe. A mutató értékét akkor tekintjük kedvezőnek, ha minél magasabb értéket képvisel. A Kft.-nél javulást és romlást is egyaránt megfigyelhetünk. A legkedvezőbb értékeket 2010 és 2012-ben figyelhetjük meg. Ezekben az években a

nettó termelési érték nagyobb ütemben nőtt, mint a személy jellegű ráfordítások. Befolyásoló tényezők a mutató alakulásánál a létszámváltozás, az árbevétel változása, valamint a vállalkozásnál az anyagköltség változása is nagy befolyásolási szerepben volt. A mutató azt mutatja, hogy a vállalkozásnak egyelőre nem kell nagyobb létszámleépítést véghezvinnie.

Az *eszközhatékonysági* mutatók kiszámításakor a lekötött eszközök és a termelési érték kapcsolatát vizsgáljuk. Számolhatunk tárgyi eszköz, valamint készlethatékonyságot is. A társaság tárgyi eszköz hatékonysága elég ingadozó. 2009-ben a mutató 1 alá esett, ami azt tükrözi, hogy a vállalat nem tudta teljesíteni az elvárt mértéket. Ezt a problémát leginkább a nettó termelési érték növekedésével lehet kiküszöbölni. Törekedni kell az árbevétel növelésére, költségek csökkentésére és hatékonyabban kell kihasználni tárgyi eszközeit.

A *termelési költség szint* mutatónál számszerűsíteniünk kell a termelési költségeket. Összetevői az anyagköltség, az igénybe vett szolgáltatás, az egyéb szolgáltatás, a személy jellegű ráfordítások, valamint az értékcsökkenési leírás. A mutató értéke akkor kedvező, ha 100% alatt marad, tehát úgy mond egy fordított hatékonysági mutatóként is értelmezhető. A 2009-es évet leszámítva a vállalkozás produkálni tudta a kedvező értékeket. A növekedés oka, hogy a termelési költségek értéke kisebb mértékben csökkent, mint a bruttó termelési érték.

A hatékonyság vizsgálatánál kiemelt jelentőséggel bír a *tőkehatékonysági* mutató. Megmutatja, hogy a vállalkozás egységnyi saját tőke felhasználással mekkora bruttó hozamot ér el. A saját tőke forgási mutatójaként is értelmezhető. Értéke az évek folyamán elég változatos volt, de összességében elmondható, hogy kedvező irányba halad. A legjobb értéket a 2010-es év mutatja, amely a bruttó termelési érték növekedésének köszönhető, hiszen az nagyobb mértékű volt, mint a saját tőke változása. A vállalat saját tőkéje évről évre emelkedett a javuló mérleg szerinti eredmény és a felhalmozódott eredménytartálék miatt, de ezzel a növekedéssel a bruttó termelési érték lépést tudott tartani és javuló tendenciát mutat.

Összességében a vállalkozás hatékonyságáról elmondható, hogy vannak kedvezően alakuló és kevésbé kedvezően alakuló mutatók. A komplex hatékonyság nem mutatott kedvező értékeket, de a parciális mutatók mindegyike kedvezőnek mondható. Minden vállalkozásnál vannak hiányosságok így természetesen itt is felfedezhető. Megfelelő odafigyeléssel ezek a hiányosságok az évek folyamán eltűnhetnek. Az eszközhatékonyságot növelni tudja a vállalkozás, ha minden működő gépét bevonja a termelésbe és ez által hatékonyabb lehetne a termelés. A bérhatékonyság javulását a nettó termelési érték növelésével vagy a személy jellegű ráfordítások csökkenésével érhetnék el. Nem feltétlenül létszámleépítéssel tudná elérni a vállalkozás a kedvező személy jellegű ráfordítások csökkenését. Arra kell törekednie, hogy a vállalat dolgozói is a cég eredményességét akarják elérni, ehhez különböző juttatásokkal tudja inspirálni a dolgozókat.

7 Összefoglalás

Dolgozatomban a Marylla Bördíszműgyártó és Kereskedelmi Kft. vagyoni, pénzügyi jövedelmezőségi helyzetét vizsgáltam 2008.január 1-től 2012.december 31-ig terjedő időtartamban. A 2008-ban kezdődő válság sok hasonló vállalkozást a tevékenységének megszűnésére kényszerített, mert nem tudta biztosítani a működéshez szükséges tőkét.

A vállalkozás megítélésének legfőbb módszere az elemzés, amely információt nyújt a vezetőség számára. Az elemzést mutatószámok segítségével végeztem a beszámoló adatait felhasználva.

Az elemzésemet a vagyoni helyzet vizsgálatával kezdtem, amely során egyértelműen kitént, hogy a vállalkozás is nehezebben tudott gazdálkodni a gazdasági válság ideje alatt. A válság következménye volt, hogy kevesebb vevő kereste fel a vállalkozást megbízási céllal. A kezdeti nehézségek leküzdése után azonban a vállalkozás vagyoni helyzete újra felfelé ívelt. A vállalkozás tárgyi eszköz készlete nagyon magas, mivel termelő vállalkozás, amelynek szüksége van a legjobb és legkorszerűbb gépekre. A források összetételében a saját tőke gyakorolt befolyásoló szerepet, ami arra engedett következtetni, hogy hitelfelvételi keretét nem merítette ki és eladósodottság nem fenyegeti a közeljövőben, de erről a későbbi fejezetekben győződtem meg.

A vertikális elemzés során a tőkeszerkezeti mutatók nyújtottak segítséget a pontosabb következtetések levonásához. A mutatók egységes képe azt mutatta, hogy a mutatók kedvezően alakultak a vizsgált 5 év alatt. Esetlegesen a 2008-2009-es évek voltak gyengébbek az elvártnál. A tőkearányos MSZE pozitív értéket mutatott, amely azt tükrözi, hogy a vállalkozás képes volt nyereséget produkálni és azt visszaforgatni. A horizontális elemzési módszert három mutatószám segítségével végeztem. A befektetett eszközök fedezettsége a pénzügyi biztonság megítélésére szolgál. Figyelembe kell azonban venni azt a finanszírozási szabályt miszerint tartósan lekötött eszközöket teljes mértékben hosszú lejáratú forrásokkal kell finanszírozni. A mutató a vizsgálat ideje alatt meghaladta a minimális 100%-os elvárt értéket, ebből kifolyólag elmondható, hogy az eszközök megtérülése és a források esedékessége összhangban van egymással.

A pénzügyi helyzet értékelése során az adósságállomány, valamint a likviditási helyzet megfigyelését választottam. A Marylla Kft.-nél az adósságállomány 2012-re minimális értékben van jelen. Az évek alatt értéke folyamatosan csökkent, ami kedvező. A többi mutató is hasonlóan alakult. Az adósságállomány fedezettsége roppant magas, amiből a vállalkozás biztos fizetőképessége látható.

A likviditás az üzleti életben fizetőképességet jelent. A likviditási ráta jellemzi általánosan a vállalkozások fizetőképességét, amely a vállalkozásnál a vizsgált időszakokban jóval meghaladta a minimálisan elvárt 100%-os értéket.

Az adósságállomány, a likviditási mutatók, valamint a likviditási mérleg vizsgálatából kiderült, hogy a vállalkozás nem küzd likviditási problémákkal.

A dolgozatom utolsó fejezetében a Marylla Kft. jövedelmezőségével és hatékonyságával foglalkoztam. 2008-2009-ben a vállalkozás jövedelmezősége rendkívül alacsony volt. Az értékesítés nettó árbevétele visszaesett a megrendelések számának csökkenése miatt. A további években az adózás előtti eredmény egyre magasabb, ami annak köszönhető, hogy a bevételek nagyobb ütemben nőttek, mint a költségek. Az élőmunka felhasználás jelentős szerepet játszik a vállalkozás működésében. A béRARányos üzemi jövedelmezőség, valamint az élőmunkaráfordítás-arányos jövedelmezőségi mutatók alapján a vállalkozás fejlődése pozitív irányba halad. Együttesen a mutatók a 2008-2009-es években mutatnak gyenge értékeket, de a későbbiekben erősödés látható.

A hatékonyság vizsgálata úgy gondolom elengedhetetlen egy termelő vállalkozás esetében, hiszen tisztába kell lennünk, hogy a felhasznált erőforrások milyen mértékben vannak kihasználva és az esetleges hiányosságokat időben felfedezzük. A komplex hatékonysági mutató nem mutat kedvező értéket, de önmagában ez kevés lenne ahhoz, hogy ítélkezzünk. Ez okból számszerűsítettem a parciális mutatókat, amelyek egészen mást mutatnak. Értékeik kedvezőek, de lehetne még csiszolni rajtuk.

Mindent összevetve elmondhatom, hogy a Marylla Bőrdíszműgyártó és Kereskedelmi Kft. egy jól gazdálkodó vállalkozás, amely a korábbi nehézségek ellenére is tartani képes azt a szintet, amely a biztos működéshez elengedhetetlen.

Irodalomjegyzék

Szakirodalom

1. Dr Birher Iona- Dr. Pucsek József- Sándor Lászlóné- Dr. Sztanó Imre: A vállalkozások tevékenységének gazdasági elemzése, Budapest, Perfekt kiadó, 2006.
2. Dr. Bíró Tibor- Dr. Pucsek József- Dr. Sztanó Imre: Amit a mérleg mutat, Budapest, Saldo kiadó, 2010.
3. Dr. Bíró Tibor- Kresalek Péter-Dr. Pucsek József- Dr. Sztanó Imre:A vállalkozások tevékenységének komplex elemzése, Budapest, Perfekt kiadó,2012.
4. Dr. Körmendi Lajos – Kresalek Péter: A vállalkozások elemzésének módszertani alapjai , Budapest, Perfekt kiadó, 2006.
5. Korom Erika- Matukovics Gábor- dr. Pucsek József- Dr. Sándor Lászlóné – Simon Szilvia- Dr. Sztanó Imre: Számvit-elelemzés,Budapest, Perfekt kiadó 2006.
6. Otto H. Jacobs- Andreas Oestreicher: Mérlegelemzés,Budapest, Kossuth kiadó, 2000.

Jogszabályok, rendeletek:

1. 2000. évi C.törvény a számvitelről

Intézményi belső adatok:

1. A Marylla Bördíszműgyártó Kft számviteli politikája
2. ISO minőségellenőrzési szabvány

Internetes források:

1. Kresalek Péter: A számviteli beszámolók elemzésének egyes elméleti kérdései
http://elib.kkf.hu/okt_publ/tek_2004_17.pdf
2. http://www.kepzesevolucioja.hu/dmdocuments/4ap/7_1143_010_101115.pdf
3. <http://www.marylla.hu/>
4. Huszár Izabella: Az EGIS Gyógyszergyár Nyrt. vagyoni, pénzügyi és jövedelmezőségi helyzetének elemzése a beszámolók alapján (Letöltés ideje: 2013.10.02.)
http://193.6.240.222/konyvtar/uploads/doku_ekonyvtar/digitalis_dolgozatok/dido-2012/10887_husz%C3%A1r_izabella_2012jan.pdf
5. Hóbár Mónika: A Nagykanizsa Téglagyár Kft. vagyoni, pénzügyi, jövedelmezőségi helyzetének vizsgálata a beszámolók alapján(Letöltés ideje: 2013.10.02.)
http://193.6.240.222/konyvtar/uploads/doku_ekonyvtar/digitalis_dolgozatok/dido-2012/10963_h%C3%B3b%C3%A1r_m%C3%B3nika_2012m%C3%A1j.pdf

Képek, ábrák és táblázatok jegyzéke

Ábrák

1. számú ábra: *A tulajdoni részesedés összetétele 1994-ben*
2. számú ábra: *A Marylla Kft szervezeti felépítése*
3. számú ábra: *Információáramlás a Marylla Kft.-n belül*
4. számú ábra: *Az analízis és a szintézis összefüggése*
5. számú ábra: *Vagyoni helyzet alakulása a mérlegfőösszeg alapján*
6. számú ábra: *A források összetétele 2008-2012 között*
7. számú ábra: *A saját tőke- jegyzett tőke arányának alakulása*
8. számú ábra: *A rövid lejáratú kötelezettségek összetételének változása 2008-2012 között*
9. számú ábra: *Likviditási ráta alakulása*
10. számú ábra: *A likviditási gyorsráta alakulása az elmúlt 5 évben*
11. számú ábra: *A pénzeszköz likviditás alakulása*
12. számú ábra: *A likviditási mérleg fokozatainak alakulása 2008-2012 között*
13. számú ábra: *Az árbevétel arányos jövedelmezőség alakulás*
14. számú ábra: *Élőmunkaarányos jövedelmezőségi mutatók*
15. számú ábra: *Komplex jövedelmezőség alakulása*
16. számú ábra: *A komplex hatékonysági mutató*

Képek

1. számú kép: *A Kft. által gyártott táskák, ülészetek*

Táblázatok

1. számú táblázat *Az eszközök megoszlása*
2. számú táblázat: *Tőkearányos MSZE alakulása*
3. számú táblázat *Befektetett eszközök fedezetének alakulása*
4. számú táblázat: *A nettó forgótőke alakulás az évek során (adatok E Ft-ban)*
5. számú táblázat: *Tőkeáttételi mutatók alakulása*
6. számú táblázat: *Likviditási mérleg felépítése*
7. számú táblázat: *A likviditási mérleg fokozatainak göngyöltett adatai 2008-2012-ben*
8. számú táblázat: *Tőkearányos jövedelmezőségi mutatók*
9. számú táblázat: *Az I főre jutó üzemi eredmény változása 2008-2012 között*
10. számú táblázat: *Eszközarányos jövedelmezőségi mutatók*
11. számú táblázat: *Parciális hatékonysági mutatók*

Mellékletek

1.számú melléklet: Felhasznált képletek

Tőkeellátottság=	$\frac{\text{Saját tőke}}{\text{Összes forrás}}$
Tőkearányos MSZE=	$\frac{\text{MSZE}}{\text{Jegyzett tőke}}$
Saját tőke-jegyzett tőke aránya=	$\frac{\text{Saját tőke}}{\text{Jegyzett tőke}}$
Befektetett eszköz fedezete=	$\frac{\text{Saját tőke}}{\text{Befektetett eszköz}}$
Nettó forgótőke=	Forgóeszköz- rövid lejáratú kötelezettség
Adósságállomány=	Hosszú lejáratú kötelezettség + Hátrasorolt köt.
Adósságállomány aránya=	$\frac{\text{Adósságállomány}}{\text{Adósságállomány} + \text{Saját tőke}}$
Saját tőke aránya=	$\frac{\text{Saját tőke}}{\text{Adósságállomány} + \text{Saját tőke}}$
Adósságállomány fedezettsége=	$\frac{\text{Adózott eredmény} + \text{értékcsökkenés}}{\text{Hitelek, kölcsönök törlesztése}}$
Eladósodottság foka=	$\frac{\text{Kötelezettségek}}{\text{Saját tőke}}$
Likviditási ráta=	$\frac{\text{Forgóeszközök}}{\text{Rövid lejáratú kötelezettség}}$
Likviditási gyorsráta=	$\frac{\text{Forgóeszköz- Készletek}}{\text{Rövid lejáratú kötelezettségek}}$
Pénzeszköz likviditás=	$\frac{\text{Pénzeszköz}}{\text{Rövid lejáratú kötelezettség}}$
Árbevétel arányos jövedelmezőség=	$\frac{\text{Adózás előtti eredmény}}{\text{Összes árbevétel} + \text{összes bevétel}}$
Tőkearányos adózott eredmény=	$\frac{\text{Adózott eredmény}}{\text{Saját tőke}}$
Tőkearányos üzemi eredmény=	$\frac{\text{Üzemi (üzleti) tevékenység eredménye}}{\text{Saját tőke}}$
1 főre jutó üzemi eredmény=	$\frac{\text{Üzemi eredmény}}{\text{Állományi létszám}}$
Élőmunkaráfordítás arányos jövedelmezőség=	$\frac{\text{Üzemi eredmény}}{\text{Személy jellegű ráfordítások}}$
Bérearányos üzemi jövedelmezőség=	$\frac{\text{Üzemi eredmény}}{\text{Bérbelátás}}$

ROA=	$\frac{\text{Adózás előtti eredmény}}{\text{Összes eszköz}}$
ROI=	$\frac{\text{Adózott eredmény}}{\text{Összes eszköz}}$
Komplex hatékonyság=	$\frac{\text{Nettó termelési érték}}{0,15 \times \text{nettó lekötött eszközérték} + 1,8 \times \text{bérköltség}}$
Bér hatékonyság=	$\frac{\text{Nettó termelési érték}}{\text{Személy jellegű ráfordítások}}$
Termelési költség szint=	$\frac{\text{Termelési költség összege}}{\text{Bruttó termelési érték}}$
Tőkehatékonyság=	$\frac{\text{Bruttó termelési érték}}{\text{Saját tőke}}$

Sor- szám	A tétel megnevezése	2008	2009	2010	2011	2012
1	A. Befektetett eszközök	221221	209196	208394	230482	228822
2	I. IMMATERIÁLIS JAVAK	51	17334	12161	6995	4198
3	Alapítás-átszervezés aktivált értéke		1286	753	219	
4	Kísérleti fejlesztés aktivált értéke		11757	9238	6718	4198
5	Vagyoni értékű jogok					
6	Szellemi termékek	51	4291	2170	58	
7	Üzleti vagy cégérték					
8	Immateriális javakra adott előlegek					
9	Immateriális javak értékhelyesbítése					
10	II. TÁRGYI ESZKÖZÖK	221169	191861	196232	223486	224623
11	Ingtatlanok és a kapcsolódó vagyoni értékű jogok	52950	63460	62218	84280	82716
12	Műszaki berendezések, gépek, járművek	17083	15943	15966	19656	21871
13	Egyéb berendezések, felszerelések, járművek	1944	394	5984	7486	7972
14	Tenyészállatok					
15	Beruházások, felújítások	37128				
16	Beruházásokra adott előlegek					
17	Tárgyi eszközök értékhelyesbítése	112064	112064	112064	112064	112064
18	III. BEFEKTETETT PÉNZÜGYI ESZKÖZÖK	1	1	1	1	1
19	Tartós részesedés kapcsolt vállalkozásban					
20	Tartósan adott kölcsön kapcsolt vállalkozásban					
21	Egyéb tartós részesedés	1	1	1	1	1
22	Tartósan adott kölcsön egyéb részesedési viszonyban álló vállalkozásban					
23	Egyéb tartósan adott kölcsön					

24	Tartós hitelviszonyt megtestesítő értékpapír					
25	Befektetett pénzügyi eszközök értékhelyesbítése					
26	Befektetett pénzügyi eszközök értékelési különbözete					
27	B. Forgóeszközök	88419	85987	114848	141122	117653
28	I. KÉSZLETEK	53011	40250	27342	22041	15529
29	Anyagok	22864	28464	24787	18440	14067
30	Befejezetlen termelés és félkész termékek	30147	11786	2555	3601	1462
31	Növendék-, hízó- és egyéb állatok					
32	Késztermékek					
33	Áruk					
34	Készletekre adott előlegek					
35	II. KÖVETELÉSEK	18939	38792	44057	60933	62218
36	Követelések áruszállításból és szolgáltatásból (vevők)	17222	37100	39933	54242	51525
37	Követelések kapcsoló vállalkozással szemben					
38	Követelések egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozással szemben					
39	Váltókövetelések					
40	Egyéb követelések	1717	1692	4124	6691	10693
41	Követelések értékelési különbözete					
42	Származékos ügyletek pozitív értékelési különbözete					
43	III. ÉRTÉKPAPÍROK	0	0	102	6454	0
44	Részesedés kapcsoló vállalkozásban					
45	Egyéb részesedés					
46	Saját részvények, saját üzletrészek			102		
47	Forgatási célú hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok				6454	
48	Értékpapírok értékelési különbözete					
49	IV. PÉNZESZKÖZÖK	16469	6945	43347	51694	39906
50	Pénztár, csekkek	121	76	43	60	132

51	Bankbetétek	16348	6869	43304	51634	39774
52	C. Aktív időbeli elhatárolások	4285	313	1167	591	968
53	Bevételek aktív időbeli elhatárolása	249	5	9	26	334
54	Költségek, ráfordítások aktív időbeli elhatárolása	4036	308	1158	565	634
55	Halasztott ráfordítások					
56	Eszközök összesen	313925	295496	324409	372195	347443
57	D. Saját tőke	213021	217256	241050	256444	265184
58	I. JEGYZETT TŐKE	65000	65000	65000	65000	60000
59	ebből: visszavásárolt tulajdoni részesedés névértéken					
60	II. JEGYZETT, DE MÉG BE NEM FIZETETT TŐKE (-)					
61	III. TŐKETARTALÉK	12583	12583	12583	12583	17797
62	IV. EREDMÉNYTARTALÉK	17673	18160	2395	46190	52030
63	V. LEKÖTÖTT TARTALÉK	5214	5214	25213	5214	10000
64	VI. ÉRTÉKELÉSI TARTALÉK	112064	112064	112064	112064	112064
65	Értékhelyesbítés értékelési tartaléka	112064	112064	112064	112064	112064
66	Valós értékelés értékelési tartaléka					
67	VII. MÉRLEG SZERINTI EREDMÉNY	487	4235	23795	15393	13293
68	E. Céltartalékok	0	0	0	8000	6000
69	Céltartalék a várható kötelezettségekre					
70	Céltartalék a jövőbeni költségekre				8000	6000
71	Egyéb céltartalék					
72	F. Kötelezettségek	97009	76454	80339	92760	66056
73	I. HÁTRASOROLT KÖTELEZETTSÉGEK	0	0	0	0	0
74	Hátrasorolt kötelezettségek kapcsolt vállalkozással szemben					
75	Hátrasorolt kötelezettségek egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozással szemben					
76	Hátrasorolt kötelezettségek egyéb gazdálkodóval szemben					

77	II. HOSSZÚ LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK	18800	6838	6804	5294	27
78	Hosszú lejáratra kapott kölcsönök					
79	Átváltoztatható kötvények					
80	Tartozások kötvénykibocsátásból					
81	Beruházási és fejlesztési hitelek					
82	Egyéb hosszú lejáratú hitelek	8796	6834	6800	5278	
83	Tartós kötelezettségek kapcsolt vállalkozással szemben					
84	Tartós kötelezettségek egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozással					
85	Egyéb hosszú lejáratú kötelezettségek	10004	4	4	16	27
86	III. RÖVID LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK	78209	69616	73535	87466	66029
87	Rövid lejáratú kölcsönök					
88	ebből: az átváltoztatható kötvények					
89	Rövid lejáratú hitelek	44035	46506	3628	3558	4128
90	Vevőktől kapott előlegek					
91	Kötelezettségek áruszállításból és szolgáltatásból (szállítók)	2240	4496	31266	43427	18336
92	Váltótartozások					
93	Rövid lejáratú kötelezettségek kapcsolt vállalkozással szemben					
94	Rövid lejáratú kötelezettségek egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozással					
95	Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek	31934	18614	38641	40481	43565
96	Kötelezettségek értékelési különbözete					
97	Származékos ügyletek negatív értékelési különbözete					
98	G. Passzív időbeli elhatárolások	3895	1786	3020	14991	10203
99	Bevételek passzív időbeli elhatárolása	2094	1145	405		
100	Költségek, ráfordítások passzív időbeli elhatárolása	1801	641	2615	14991	10203
101	Halasztott bevételek					
102	Források összesen	313925	295496	324409	372195	347443

	A tétel megnevezése	2008	2009	2010	2011	2012
1	1 Belföldi értékesítés nettó árbevétele	295907	127894	296165	505314	490851
2	2 Exportértékesítés nettó árbevétele	87482	124588	120667	124961	69564
3	I. Értékesítés nettó árbevétele (01+02)	383389	252593	416832	630275	560415
4	3 Saját termelésű készletek állományváltozása ±	-2008	-18340	-9230	1121	-2138
5	4 Saját előállítású eszközök aktivált értéke		-12000			
6	II. Aktivált saját teljesítmények értéke (±03+04)	-2008	-30340	-9230	1121	-2138
7	III. Egyéb bevételek	7194	46259	1212	1404	11536
8	ebből: visszaírt értékvesztés					
9	5 Anyagköltség	33441	28312	77251	205865	165315
10	6 Igénybe vett szolgáltatások értéke	21690	15618	21220	49602	31274
11	7 Egyéb szolgáltatások értéke	4318	4866	9253	9969	3830
12	8 Eladott áruk beszerzési értéke					
13	9 Eladott (közvetített) szolgáltatások értéke					5556
14	IV. Anyagjellegű ráfordítások (05+06+07+08+09)	59449	48796	107724	265436	205975
15	10 Bérköltség	203531	116510	149800	189976	214974
16	11 Személyi jellegű egyéb kifizetések	33382	16531	29395	45203	22003
17	12 Bérjárulékok	72473	40153	42647	51591	41283
18	V. Személyi jellegű ráfordítások (10+11+12)	309386	173194	221842	286770	278260
19	VI. Értékesökkenési leírás	8080	10329	20233	13194	11321
20	VII. Egyéb ráfordítások	9865	17936	13793	27799	22478
21	A. ÜZEMI (ÜZLETI) TEVÉKENYSÉG EREDMÉNYE (I±II+III-IV-V-VI-VII)	1795	18257	45222	39601	51779
22	13 Kapott (járó) osztalék és részesedés					
23	14 Részesedések értékesítésének árfolyamnyeresége					

24	15	Befektetett pénzügyi eszközök kamatai, árfolyamnyeresége					
25		ebből: kapcsolt vállalkozástól kapott					
26	16	Egyéb kapott (járó) kamatok és kamatjellegű bevételek	160	2	396	1479	910
27		ebből: kapcsolt vállalkozástól kapott					
28	17	Pénzügyi műveletek egyéb bevételei	9046	5194	5823	11632	21089
29		ebből: értékelési különbözet					
30		VIII. Pénzügyi műveletek bevételei (13+14+15+16+17)	9203	5196	6219	13111	21999
31	18	Befektetett pénzügyi eszközök árfolyamvesztése					
32		ebből: kapcsolt vállalkozásnak adott					
33	19	Fizetendő kamatok és kamatjellegű ráfordítások	5116	6783	2280	983	487
34		ebből: kapcsolt vállalkozásnak adott					
35	20	Részesedések, értékpapírok, bankbetétek értékvesztése					
36	21	Pénzügyi műveletek egyéb ráfordításai	6466	13384	7786	5420	15624
37		ebből: értékelési különbözet					
38		IX. Pénzügyi műveletek ráfordításai (18+19±20+21)	11582	20167	10066	6403	16111
39		B. PÉNZÜGYI MŰVELETEK EREDMÉNYE (VIII-IX)	-2376	-14971	-3847	6708	5888
40		C. SZOKÁSOS VÁLLALKOZÁSI EREDMÉNY (±A±B)	-581	3286	41375	46309	57667
41		X. Rendkívüli bevételek	1073	949	740	404	
42		XI. Rendkívüli ráfordítások	5		320	550	3270
43		D. RENDKÍVÜLI EREDMÉNY (X-XI)	1068	949	420	-146	-3270
44		E. ADÓZÁS ELŐTTI EREDMÉNY (±C±D)	487	4235	41795	46163	54397
45		XII. Adófizetési kötelezettség				770	1104
46		F. ADÓZOTT EREDMÉNY (±E-XII)	487	4235	41795	45393	53293
47	22	Eredménytartalék igénybe vétele osztalékra, részesedésre					
48	23	Jóváhagyott osztalék, részesedés			18000	30000	40000
49		G. MÉRLEG SZERINTI EREDMÉNY (±F+22-23)	487	4235	23795	15393	13293

SZERZŐI NYILATKOZAT

Alulírott NAGY SZABINA büntetőjogi felelősségem tudatában nyilatkozom, hogy a szakdolgozatomban foglalt tények és adatok a valóságnak megfelelnek, és az abban leírtak a saját, önálló munkám eredményei.

A szakdolgozatban felhasznált adatokat a szerzői jogvédelem figyelembevételével alkalmaztam.

Ezen szakdolgozat semmilyen része nem került felhasználásra korábban oktatási intézmény más képzésén diplomaszerezés során.

Zalaegerszeg, 2013. december 19.

Nagy Szabina sk.

hallgató aláírása

SZERZŐI ÖSSZEFOGLALÁS

A MARYLLA BŐRDÍSZMŰGYÁRTÓ KFT VAGYONI, PÉNZÜGYI ÉS JÖVEDELMEZŐSÉGI HELYZETÉNEK ÉRTÉKELÉSE A BESZÁMOLÓK ALAPJÁN

Nagy Szabina

Pénzügy- számvitel szak, Számvitel szakirány

Dolgozatom középpontjába a vagyoni, pénzügyi és jövedelmezőségi helyzet vizsgálatát helyeztem, amelyhez főiskolai tanulmányaim és a felhasznált irodalmak nyújtottak segítséget. Aktualitása véleményem szerint nem szorul magyarázatra, hiszen a termelő-kereskedelmi vállalkozások számára elengedhetetlen a vagyoni, jövedelmi pénzügyi helyzet ismerete ahhoz, hogy sikeresen és eredményesen gazdálkodjon, valamint a vezetőség tájékozódni tudjon a korábbi döntéseinek hatásairól, következményeiről.

A 2008-ban jelentkező gazdasági válság minden Magyarországon működő vállalkozást megviselt. Voltak olyan vállalatok, amelyek tevékenységének megszűnése mellett döntöttek, hiszen nem volt elegendő tőke a működés fenntartásához, de akadtak olyanok, amelyek a nehézségek ellenére is folytatták működésüket. A Marylla Bördíszműgyártó és Kereskedelmi Kft. az utóbbi csoportba tartozik. Gyakorlatom alatt lehetőségem adódott a vállalkozás területein végzett munkálatok megismerésére, amely nagyban hozzájárult a diplomamunkám sikeres elkészítéséhez.

Öt év vizsgálatát választottam mutatók és viszonyszámok segítségével, mert úgy gondolom ennyi idő alatt látható a vállalkozás tényleges fejlődési iránya, valamint így látható, hogy hogyan befolyásolta a vállalkozás működését a válság és hogyan sikerült

azt leküzdenie a Marylla Kft.-nek. A vagyoni helyzet alakulását a megrendelések változása befolyásolta. A válság nem csak hazánkat érintette, így a külföldi ügyfelek is visszamondták, illetve csökkentették megrendeléseiket, hogy működésüket fenn tudják tartani. Az évek alatt sikerült újra megrendelőket szerezni, sőt új megbízót is talált a vállalkozás. Azóta folyamatosan kedvezően alakul a vagyoni helyzet, hiszen saját tőkéje gyakorol jelentős befolyásolási szerepet a források összetételében.

A pénzügyi helyzet elemzésével az a célom, hogy vázoljam a vállalkozás adósság, valamint likviditási helyzetét. Megnyugtató képet kaptam a mutatók segítségével, hiszen az adósságállomány 2012-re csaknem teljesen eltűnt. A likviditási mutatók és a likviditási mérleg megmutatta, hogy a Kft. nem küzd likviditási problémákkal.

A jövedelmezőségi mutatók kedvezőtlen értékeket mutattak 2008-2009-ben, ahol is kevés megrendelő hatására az értékesítés nettó árbevétele visszaesett. Így az adózás előtti eredmény sem volt túl kedvező, de a továbbiakban a bevételek nagyobb ütemben nőttek, mint a ráfordítások így pozitív irányba haladt. Egy termelő vállalkozásnál, úgy gondolom elengedhetetlen a hatékonyság vizsgálata, hiszen tisztába kell lennünk, hogy az elvárásoknak sikerült-e eleget tennie a vállalkozásnak, erőforrásait milyen mértékben használja ki és ezzel lehetőség nyílik az esetleges hiányosságok feltárására és javítására. A Marylla Kft. hatékonysága kedvezőnek mondható, de ennek ellenére lehetne még mit javítani, hiszen nincs vagy nagyon ritka az olyan vállalkozás, amely minden erőforrását teljes mértékben ki tudja használni.

Mindent összevetve elmondhatom, hogy a Marylla Bördíszműgyártó és Kereskedelmi Kft. vagyoni, pénzügyi és jövedelmezőségi helyzetének vizsgálata során pozitív következtetéseket vontam le, ami annak köszönhető, hogy a vállalkozás a korábbi nehézségek ellenére is tartani tudja azt a szintet, amely egy jól gazdálkodó társaságra jellemző. A jövőre vonatkozó pénzügyi tervei további javulást vetítenek előre, így a 2014-es év sem rejt pénzügyi nehézségeket.